

Ragyogtassa rád arcát
az Úr és legyen hozzád
jószágos!

Szám 6,25

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

LXXXII. évf. 1. (4035.)
2026. január 4.
Ára 475 Ft

Fotó: Lambert Attila

Egy élet tapasztalata Isten megismeréséről

Találkozás a nyolcvanéves Barsi Balázs ferences szerzetessel

16–17. oldal

Székely János, az MKPK
elnökének újévi üzenete

4. oldal

Megjelent Kuzmányi István
Assisi című útikönyve

17. oldal

Lezárul a szentév

18–19. oldal

Aki kiszabadít mindenféle szolgaságból

XIV. Leó pápa szenteste elmondott beszéde

„Miközben az eltorzult gazdaság oda vezet, hogy árucikként kezelik az embereket, Isten hozzánk hasonlóvá lesz, kinyilatkoztatva minden személy végtelen méltóságát. Miközben az ember Istenné akar válni, hogy uralkodjék felebarátján, Isten emberré akar lenni, hogy kiszabadítson minket mindenféle szolgaságból” – hangsúlyozta XIV. Leó pápa 2025. december 24-én, szenteste a Szent Péter-bazilikában.

A jubileumi szentévből bemutatott ünnepi szentmise este tízkor kezdődött. Különleges gesztussal vette kezdetét a karácsony szenteste Rómában. Mivel az ünneplők nem mind fértek el a Szent Péter-bazilikában, és a zuhogó eső ellenére a Szent Péter téren is sokan jelen voltak, a szertartás kezdete előtt XIV. Leó pápa megjelent a téren, olasz, spanyol és angol nyelven köszöntötte a szertartásra érkezőket, majd elismerését fejezte ki azért, hogy mindazok, akik nem fértek be a bazilikába, kint az esőben állva kapcsolódhatnak be az ünneplésbe. A Szentatya hangsúlyozta, hogy Jézus a béke kapuja, és Isten szeretetét hozta el hozzánk, majd pedig karácsonyi jókívánságait tolmácsolta a téren állóknak és családtagjaiknak, továbbá megáldotta őket.

A Szent Péter-bazilika megtelt ünneplő hívekkel. XIV. Leó pápa Szent VI. Pál ferulájával (pápai pásztorbot) vonult be a templomba az ünnepélyes asszisztencia élén. A diakónus elénekelt a kalendát, azaz az Úr Jézus Krisztus születésének meghirdetését a *Római martyrologiumból*. A szertartás a megtestesülés meghirdetésével ért a csúcspontjára, amikor a Szentatya leemelte a leplet a jászolban fekvő, addig letakart kisdetről, tisztelete jelül megcsókolta, majd a földöt kontinenséről érkezett gyermekek virágokat helyeztek el a jászolnál.

A Kiszabadító jászolatát a hagyományoknak megfelelően a *Szentírásnak* előkészített díszes trónszék előtt helyezték el, melyet az I. Vatikáni Zsinat ülésére készítettek.

A Szentatya az oltárcsók és az oltár megfüstölése után az annak szomszédságában felállított Reménység Anyja-kegyszoborhoz járult, amely vízkeresztig vendégeskedik a Szent Péter-bazilikában. A fából készült alkotás a Salerno tartományban található San Marco di Castellabate-plébániatemplomból származik, és a Szűzanyát ábrázolja, aki egyik karjában a Kiszabadítót tartja, a másik kezével pedig egy horgonyt. Ez utóbbi a remény szimbóluma, ami a Ferenc pápa által tavaly megnyitott és idén január 6-áig tartó jubileumi szentévre utal, melynek mottója: A remény zarándokai. Ezt követően vette kezdetét az ünnepi szentmise. Az alábbiakban teljes terjedelmében közreadjuk a Szentatya homíliáját.

Kedves Testvéreim! A népek a föld minden szegletében évezredek óta vizsgálták az eget, nevet és alázatokat adtak a néma csillagoknak:

fantáziájuk révén a jövő eseményeit olvasták ki azokból, odafent, a csillagok között keresve azt az igazságot, amely hiányzott nekik idelent, a házaik között. Mintha csak tapogatóztak volna. Ám jövődőléseikkel összezavarták még saját magukat is. Ezen az éjjelen azonban „a nép, amely sötétségben járt, nagy fényességet látott; akik a halál árnyékának országában laktak, azokra világosság ragyogott” (Iz 9,1).

Íme, a csillag, amely meglepi a világot, egy épp most meggyújtott szikra, amely az élettől lobban lángra: „Ma született nektek az Üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában” (Lk 2,11). Az időbe és a térbe, oda, ahol mi vagyunk, eljön Az, aki nélkül soha nem is lettünk volna. Velünk él, aki értünk adja az életét, üdvösséggel világosítva meg éjszakánkat. Nincs olyan sötétség, amelyet ne világítana meg ez a csillag, mivel fényénél az egész emberiség meglátja egy új és örök létezés hajnalát.

Ez Jézus, az Emmánuel születése, karácsonya. Isten emberré lett Fiában nem valamit, hanem Önmagát ajándékozza nekünk, „hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és tulajdon népévé tegyen” (Tit 2,14). Éjszaka születik meg Az, aki kiszabadít minket az éjszakából: most már nem messze, a csillagos égbolton kell keresnünk a pirkadó nappal nyomát, hanem fejünket meghajtva, a szomszédos istállóban.

A sötét világnak adott világos jel, „egy pólóba takart és jászolba fektetett kisdéd” (Lk 2,12). Nem a magasba kell néznünk, hogy megtaláljuk az Üdvözítőt, hanem lefelé kell tekintenünk: Isten mindenhatósága egy újszülött tehetetlenségében ragyog fel; az örök Ige ékesszólása egy kisdéd első felsírásában visszhangzik; a

Lélek szentsége az éppen imént megmosdatott és pólóba takart testcskében csillog. Isteni az a gondoskodásra és szeretetre szorultság, amelyben az Atya Fia a történelemben lépve minden testvérrel osztozik. Az isteni fény, amely ebből a Gyermekből felragyog, segít meglátni minden születő életben az embert.

Az Úr, hogy megvilágosítsa vakságunkat, emberként akarta kinyilatkoztatni magát az embernek, az ő igazi képmásának, egy olyan szeretet-terv szerint, amely a világ teremtésével kezdődött meg. Amíg a tévedés éjszakája elhomályosítja ezt a gondviselészerű igazságot, addig „nincs hely a többieknek, a gyermekeknek, a szegényeknek, az idegeneknek sem” (XVI. Benedek: *Homília karácsony éjszakáján*, 2012. december 24.). Mennyire aktuálisak XVI. Benedek pápa szavai! Arra emlékeztetnek, hogy nincs hely a földön Istennek, nincs hely az embernek sem: ha nem fogadjuk be az egyiket, az azt jelenti, hogy nem fogadjuk be a másikat sem. Ahol azonban van hely az embernek, ott van hely Istennek is: ily módon templomnál is szentebbé válhat egy istálló, s Szűz Mária méhe az új szövetség frigyszekrénye lehet.

Csodáljuk meg, kedveseim, karácsony bölcsességét! A gyermek Jézusban Isten új életet ad a világnak: az övét, mindenkiért. Ez nem egy minden problémát megoldó eszme, hanem olyan szerelmi történet, amely mindannyiunkat magába von. A népek várakozására válaszul Ő egy kisdédet küld, hogy a remény szava legyen; a nyomorúsággal sújtottak szenvedésére válaszul Ő egy erőteljes csecsemőt küld, hogy ez legyen az erő a felkeléshez; az erőszakra és az elnyomásra válaszul Ő egy szelíd fényt gyújt meg, amely

üdvösséggel világosítja meg ennek a világnak minden gyermekét. Ahogyan Szent Ágoston megjegyezte, „az emberi gőg annyira összetört téged, hogy csakis az isteni alázat emelhetett fel” (*Beszéd az Úr születésének ünnepén*, 188, III, 3). Igen, miközben az eltorzult gazdaság oda vezet, hogy árucikként kezelik az embereket, Isten hozzánk hasonlóvá lesz, kinyilatkoztatva minden személy végtelen méltóságát. Miközben az ember Istenné akar válni, hogy uralkodjék felebarátján, Isten emberré akar lenni, hogy kiszabadítson minket mindenféle szolgaságból. Elég lesz ez a szeretet ahhoz, hogy megváltoztassa a történelmünket? Amint a pástorokhoz hasonlóan a halálos éjszakából felébredünk a születő élet fényére, a kisded Jézust szemlélve, rögtön elérkezik a válasz. A betlehemi istálló fölött, ahol Mária és József megrendülten virraszt az Újszülött fölött, a csillagos ég „mennyei seregek sokaságává” (Lk 2,13) változik. Fegyvertelen és lefegyverző seregek ezek, mivel Isten dicsőségét éneklik, melynek földi megnyilvánulása a béke (vö. v. 14): Krisztus szívében lüktet a kötelék, amely szeretetben egyesíti az eget és a földet, a Teremtőt és a teremtményeket.

Ezért éppen egy évvel ezelőtt Ferenc pápa azt mondta, hogy Jézus születése feléleszti bennünk „annak ajándékát és kötelezettségét, hogy reményt vigyünk oda, ahol az már elveszett”, mert „Vele együtt kivirágzik az öröm, Vele együtt megváltozik az élet, Vele együtt a remény nem csal meg” (*Homília karácsony éjjelén*, 2024. december 24.). Ezekkel a szavakkal kezdődött meg a szentév. Most, amikor lezárul a jubileum, karácsony a hálaadás és a küldetés ideje számunkra. Hálát adunk a kapott ajándékért, küldetésünk pedig az, hogy tanúságot tegyünk róla a világnak. Ahogyan a zoltáros énekli: Énekeljete az Úrnak, áldjátok nevét, hirdessétek napról napra szabadítását! / Hirdessétek dicsőségét a nemzetek között, csodatetteit minden népnek!” (Zsolt 96,2–3)

Testvéreim, a testté lett Ige szemlélése új és igaz szót ébreszt az egész Egyházban: hirdessük hát karácsony örömeit. Ez a hit, a szeretet és a remény ünnepe. A hit ünnepe, mert Isten a Szűztől születve emberré lesz. A szeretet ünnepe, mert a megváltó Fiú ajándéka a testvéri odaadásban válik valóra. A remény ünnepe, mert a kisded Jézus remény gyújt bennünk, a béke hírnökeivé tesz minket. Ezekkel az ére-nyekkel a szívünkben, az éjszakától nem félve haladhatunk az új nap hajnala felé!

*

A szentmise záróáldása után a Szentatyá kiemelte a jászolból a gyermek Jézust, akit a föld öt kontinenséről érkezett gyermekek kíséretében a Szent Péter-bazilikában felállított betlehemhez vittek, hogy ott helyezték el a Megváltót. A menet idején a hagyományoknak megfelelően az *Adeste fideles* kezdetű ének szólt: Jöjjetek, ó, hívek, diadalmaskodva, a jászolhoz Betlehembe jöjjetek!

Kuzmányi István
(A pápai beszédet fordította:
Török Csaba)

Fotó: Vatican Media

Járunk az új évben a szeráfi atya és Magdi nyomán!

A 2026-os év kezdetén szeretném ráirányítani a kedves Olvasók figyelmét arra, hogy az új esztendőben álljunk meg, csendesedjünk el, és adjunk hálát Istennek Assisi Szent Ferencért! Hiszen a hozzá kapcsolódó, évek óta tartó jubileum (a grecciói jászolállítás, a rendi regulaadás, a stigmatizáció és a *Naphimnusz* 800. évfordulója) idén október 4-én jut el a csúcspontjára, amikor a szeráfi atya tranzitusára emlékezünk. A Poverello ekkor költözött haza Teremtőjéhez, az atyai házba.

Életéhez fontos kulcsot ad kezünkbe életrajzírója és rendtársa, Szent Bonaventura. Amikor az egyháztanító arról elmélkedik, hogy Szent Ferenc jámbor (pius, pietas) volt, leszögezi: ez nem valamiféle vallásos kegyességet jelent, nem is erényt, hanem egy magatartásformát. Azt a magatartást, amellyel a Szentháromság isteni személyei viszonyulnak egymáshoz. Az üdvösségtörténetben az Atya elküldi hozzánk a Fiút, aki elindul felénk, emberré lesz, és megmutatja minden önérdektől mentes, tiszta szeretetét: a keresz-ten elszenvedett halálával és feltámadásával megvált minket. Ez a magatartás, amely Isten szeretetével, igazságosságával, irgalmával van átitatva, Ferencben is megjelenik. Ezzel a jámborsággal választja jegyesül Szegénység Úrnőt, s ezzel a jámborsággal tekint Istenre és teremtményeire, a teremtet világra. Azzal a nézéssel, amellyel csak Isten lát minket. Ezt a látásmódot érzi, érti meg a Poverello, s ezért élete nem merül ki abban, hogy szegénységi fogadalmat tesz, ami nem feltétlenül mentes minden öncéltól, hanem magáról a birtoklásról mond le. Ez a legtisztább szeretet, amelyben nyoma sincs az önérdeknek. Jól tetten érhető ez abban a történetben, amely arról számol be, hogy a Portiuncula melletti cellája közelében egy tücsök szegődik a szolgálatára. Szép ciripelésével nemcsak gyönyörködteti Ferencet, hanem imára is hívja, s amikor beteg, irgalmasan pihenni is hagyja. Ám mert ez bizonyos értelemben elkényelmesíthetné a szeráfi atyát, ezért lemond a birtoklás vágyáról, és szabadon engedti a tücsköt.

Az óév nagy ajándéka a magyar Egyház számára Bódi Mária Magdolna, a boldogga avatása, személyes

példája. Ő is a fent leírtak értelmében volt jámbor, az ő életében is ott van Isten irántunk való magatartásának folytatása. Ennek lenyomatát láthatjuk abban, amikor kabátravalót gyűjt egy árvának, bár neki és családjának is szüksége volna a segítségre, vagy amikor a gyári munkában eltöltött fásaszto nap után nem a megérdemelt pihenését tölti, hanem segít Istenhez vezetni a környékbeli hittanosokat vagy a munkatársnőit. Tőle is sok mindent tanulhatunk abból, ahogyan rácsodálkozik a teremtet világra, a Balaton vagy akár egy szál virág szépségére, de abból is, hogy megfogadja, csak lelkeségi irodalmat fog olvasni, ponyvát nem, és tudatosan éli az életét.

Magdi a sajtó új közbenjárója is. Ő, aki földi életében *A Szív* újság buzgó terjesztője volt, immáron az égből arra hív bennünket, hogy e sok ingerrel terhelt, zaklatott világunkban mindig tiszta forrásból táplálkozzunk. Amikor a Szentatyát vagy püspökeinket hallgatjuk, olvassuk, akkor is. Ne fáradjunk bele, hogy a mások által könnyű kenyérként felkínált híradások helyett eljussunk a forráshoz, akár egy pápai beszéd elolvasásával!

Ha az új esztendőben Ferenc és Magdi példájának nyomában járva – „tücskeinket” útjukra bocsátva – törekszünk arra, hogy a mi szeretetünk és cselekvésünk is önérdék-és öncélmentessé, azaz krisztusivá váljon, akkor közelebb léphetünk a Jóistenhez és egymáshoz is.

Kuzmányi István
főszerkesztő

Szent Ferenc a tücsökkel
(Az Angyalos Boldogasszony-bazilika udvara Assisiben)

„Keresd a békét és járj a nyomában!”

(Zsolt 34,15)

Mennyi békétlenség van a világban, hány pusztító háború! Mennyi feszültség, féligazság és rágalom árad a médián keresztül! Hány olyan család van, ahol kihűlt a szeretet! Hány nyugtalan, belső ürességtől szenvedő emberi szív!

Az új esztendő kezdete a béke keresésére, az elvesztett, tönkretett békesség újra megtalálására hívja a világot: az egyént, a keresztény közösséget és társadalmainkat. A *Biblia* nyelvén a béke (*salom*) ezt is jelenti: valami tele van, teljesség. A szó rokon jelentésű a befejezést, a tartozás kiegyenlítését jelentő szavakkal. Nagyon mély felismerés rejlik ebben a bibliai fogalomban. Annak a felismerése, hogy az igazi béke nem pusztán annyit jelent, hogy éppen nincs háború, éppen hallgatnak a fegyverek.

Ahogy egy családban sem pusztán azt jelenti az igazi béke, hogy éppen nincs veszekedés, egy pillanatra sikerült a szőnyeg alá

söpörni a feszültségeket. Igazi béke akkor van egy családban, ha a férj és a feleség szíve, a gyermekek szíve tele van jóakarattal, őszinte szeretettel, megbocsátással, örömmel. Éppen így a világban is csak akkor lesz igazi béke, ha az emberek szíve, a nagyhatalmak és a hatalmat gyakorlók, a dúsgazdagok szíve is tele lesz igazságossággal, méltányossággal, szelídséggel és jóakarattal.

Áldások és sebek

Hogyan tudunk elindulni az új esztendőben a békesség nyomában az egyén, a keresztény közösség és a társadalom szintjén? Az egyén szintjén: nyissuk meg szívünket az Ég felé! Az emberi szívet semmilyen földi dolog nem tudja egészen betölteni. A földi dolgok sebzettek, végesek, töredékesek. Az emberi szívet csak odafentről lehet betölteni. Az élet egyik nagy forrásvidéke a gyermekkor. Menynyi szeretet, jóság, áldás árad egy gyermekre ingyenesen a szülei, nagyszülei szeretete által! Ebből a sok kincsből kell egy életen át táplálkoznunk, merítenünk. Természetesen mindenki gyermekkorában vannak sebek, tökéletlenségek is. Ám nem az a dolgunk, hogy ítélkezzünk bárki felett, a családjuk vagy a tanáraink felett, hanem az, hogy ami jót kaptunk, azt kiválasszuk, építsünk rá, a lehető legjobbat hozzuk ki belőle. Ahogyan egy tükörrre felírt, különleges mondat megfogalmazta: „Isten adott neked egy arcot, de mosolyognod neked kell vele. Néha ellenőrizd!” Isten adott nekünk egy arcot, egy életet, lehetőségeket, de ebből a lehető legjobbat kihozni: a mi felelősségünk.

A tiszta forrás

Azután nagyon fontos volna egy életen át méríteni a tiszta forrásokból, azok közelében élni. Ilyen tiszta forrás a csend, a természet, a Biblia, a szentségek, egy-egy igazi, hiteles bölcsességet

közvetítő könyv, az imádság. Az új esztendő mindannyiunkat hív: térj vissza a forrásokhoz, meríts belőlük nap mint nap! Életadó, szívet betöltő forrás a közösség és a jó cselekedetek is. A szeretet tettei meglevenítenek, hiszen

”

**Az új évben
legyenek
az egyházi
közösségeink
mindenekelőtt
az imádság,
az Istennel való
hiteles, igazi,
megrendítő,
életet tápláló
találkozás helyei!**

”

szeretetet születtünk, és szinte még a sejtjeink is ujjonganak, ha a szeretet útján járunk. A szív megtöltésének fontos dimenziója az a felismerés is, hogy szükséges elfogadni az emberi kapcsolatok kikerülhetetlen végességét, beteljesületlenségét. Ahogyan Simone Weil írta: „Szeretni valakit azt is jelenti, mint szeretni a távolságot, ami tőle elválaszt.” Ha valaki egy másik emberből akarja kipréselni a maga teljes boldogítását, ezzel tönkreteszi őt, mert erre a másik nem képes. Tudni kell jó szívvel, örömmel elfogadni azt a keveset, amit a másik adni tud, és egész szívvel, jóakarattal adni azt a keveset, amit mi adni tudunk.

Hogyan kereshetjük a békét a keresztény közösségeinkben? A sok aktivitás, program között sokszor mintha elveszne a mélység.

Az új év legyen erre való felhívás is. Legyenek az egyházi közösségeink mindenekelőtt az imádság, az Istennel való hiteles, igazi, megrendítő, életet tápláló találkozás helyei! Ezen túl pedig a lelki megújulás elengedhetetlen része a szegények, a rászorulókat iránti szeretet gyakorlása és az evangélium nem erőszakos, de bátor és örömteli hirdetése is.

Ami létezik, de nem mérhető

Végül hogyan kereshetné az emberiség a békesség útját? Mennyire eltávolodott a mai ember a béke, a teljesség Forrásától! Helyette a vagyon, a pillanatnyi élvezetek, a siker, a csillogás hamis pótlékaival próbálja megtölteni a szívét, sikertelenül. Azt gondolja, hogy csakis a természettudományok által megismerhető, kísérletileg igazolható igazságok a megbízható, komoly igazságok. A többi, mint például a filozófia, a

vallás, az erkölcs, csak érzés, mítosz, szubjektív vélemény. Nem tilos, a sekrestyében szabad, ám a társadalom fontos helyein, mint amilyen az egyetemek, a tudomány világa, a közélet, ahol az emberiség a jövőjét tervezi és álmodja, ott semmi helyük nem lehet ezeknek. Mennyire fontos volna, hogy az emberiség rádöbbenjen: nem csak az létezik, ami természettudományos módszerekkel mérhető, megszámlálható, kísérletileg igazolható! Létezik például Mozart *Requiemjének* szépsége. Noha matematikailag nem bizonyítható, nem megközelíthető, mégis valóság: egész lényünket átjárja, áttitkítja.

Létezik a szeretet. Noha nem mérhető, az emberi vérből nem kimutatható, mégis egész életet átjáró, történelmet mozgató erő. Mennyire fontos volna, hogy újra méltó helyet kapjon az emberiség gondolkodásában a hit, az igazságot kutató és felismerő értelem, a filozófia, az erkölcs, az előttünk élt nemzedékek bölcsessége, a művészet! Mennyire fontos volna, hogy felismerjük: az igazi szabadság nem az objektív valóságtól és az abba beleírt gyönyörű isteni harmóniától elszakadó önkény.

Együttműködés a legszegényebbek javára

A valóság nem az ellenségünk, nem vele szemben kell élnünk, hanem belesimulva a Teremtő által a világba beleültetett gyönyörű harmóniába. Ha az emberiség ezt nem tanulja meg időben, akkor elpusztítja közös otthonát, a Földet, és vele együtt önmagát. Mennyire fontos volna, hogy a nagyhatalmak ne a maguk befolyási övezetének végsőig való növelésére törekedjenek, hanem együttműködésre az egész emberiség, különösen is a legszegényebbek javára! Mennyire fontos volna, hogy a Föld gazdagsága és ezzel együtt az emberiség jövőjéről való döntés joga és lehetősége ne kevesek kezében koncentrálódjon! Áldott, aki keresi, építi a békét ebben az új esztendőben: a békét a saját lekében, családjában, egyházi közösségében és a világban!

Székelly János püspök,
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
elnöke

Élet

Egy bibliai szó rövid története (1. rész)

A Dallasban élő Lelóczy Gyula Donát ciszterci szerzetes írását folytatásban közöljük.

Néhány napos lelkigyakorlaton vettem részt 1982 nyarán a Texas állam Dickinson nevű városkájában közelében fekvő lelkigyakorlatos házban. Idillikus szépségével, Dél-Texas dús növényzetével csakugyan hívogató volt az épület: három oldalról fás területekkel körülvett füves mező határolta, a negyedik oldalról pedig a közeli

Mexikói-öböl hatására kialakult bayou (állóvízű folyó). A mély csend, a jó levegő, a bukolikus béke nagyszerű légkört teremtett a lelki elmélyedéshez. Az elvonultság napjaiban többek között az egyik akkortájt népszerű lelki író, Adrian Van Kaam *The Woman at the Well* című könyvét olvastam; a kötet részletesen kommentálja Jézus és a samariai asszony találkozásának a *János-evangéliumban* olvasható történetét (vö. Jn 4-5. fejezet).

Itt, ebben a csendben érintett meg először közelebről a János által gyakran használt

gazdag és számomra titokzatos értelmű szó: *élet*, amely azóta sem hagy nyugodni. Az érintés szinte elektrosokként hatott rám, olyannyira, hogy akkor mindjárt az élet szót választottam imaszavamnak napi elmélkedő imámban. Arra is emlékeztem tanulmányaimból, hogy az eredeti görög *Újszövetség* szövegében János evangélistánál két különböző szó szerepel az élet kifejezésére: a *bios* szót inkább a biológiai értelemben vett földi életre használja az evangélista, míg a *zoé* terminust az élet magasabb, lelki, isteni jelentésében alkalmazza. Ekkor még elsősorban maga a pusztán élet, a *zoé* főnév közvetlen jánosi értelmezése hatott rám, mint az élet és Krisztus kegyelmi kapcsolata a lelki életben.

(Folytatjuk.)

„Az Ige testté lett, és közöttünk lakott”

(Jn 1,1–18)

Karácsony ünnepének lecsengése után a liturgia nem engedi, hogy a jászol kényelmes melegében maradjunk. A fények elhalványulnak, a karácsonyfa tűlevelei lassan lehullanak, és talán bennünk is kialakul a kísértés, hogy a történetet egy szép emlékké szelídítsük. A mai vasárnap azonban a karácsony mélyebb jelentésére irányítja a figyelmünket: az *Ige testté lett*. Isten nem csupán meglátogatta a világot, ahogy egy átutazó, aki rövid időre megáll, majd továbbindul, hanem közénk költözött. Otthont vett közöttünk.

János evangéliuma nem történetet mesél, hanem kijelentést tesz: „Kezdetben volt az Ige... és Isten volt az Ige.” A betlehemi gyermek nem egy kiváló ember, aki majd a jövőben isteni rangra emelkedik, hanem az öröktől létező Isten jelenléte, aki emberi sorsot vállal. A megtestesülés nem fejlődés vagy felemelkedés, hanem alászállás, önküresítés, amelyben Isten vállalja a törekenységet, a történelmet, a gyermeki gyengeséget.

A mai olvasmány Sirák fiától különösen szépen világít rá erre. A Bölcsesség – amely a teremtménytől különböző, isteni eredetű – sátrat ver „a szeretett városban”. A sátor a jelenlét jelképe: hordozható, mégis állandóságot ígér. Isten nem érintőlegesen szól világunkhoz, hanem gyökeret ver benne. A kinyilatkoztatás története a jelenlétről szól: ott van népével a pusztában, majd a jeruzsálemi templomban, végül pedig a megtestesülésben: közöttünk lakik. Isten nem könyvből tanít bennünket, hanem jelenléttel.

Szent Pál úgy fogalmaz: „fogadott fiakká legyünk”. A megtestesülés igazi fénye éppen ez: nemcsak Isten gesztusa, hanem meghívás. Nem arról van szó csupán, hogy Krisztus osztozik emberi életünkben, hanem arról is, hogy mi részesedhetünk az ő isteni életében. A Fiú megtestesülése a mi újjászületésünk kezdete. A világosság nem pusztán megvilágít, hanem átalakít, belülről formál, gyógyít és felel.

Mégis: az evangélium kimondja a fájdalmas mondatot: „a világ nem ismerte fel őt.” Az elutasítás ma sem múlik el. A szeretet végső titka mindig sebezhető. Isten dicsősége az egyszerűségben, a törekenységben és a közelségben mutatkozik meg. A hit mindig azt jelenti: felismerni az elrejtett jelenlétet a megszokott és hétköznapi dolgokban.

A mai nap arra hív, hogy ne csupán visszaemlékezzünk a betlehemi éjszakára, hanem engedjük, hogy Isten sátorverése a mi életünkben is megtörténjen. Hol telepedhet meg rajtunk az ő világossága? Ahol befogadjuk: a családi figyelemben, a türelmes gesztusokban, az irgalmas tekintetben, egy kimondott bocsánatkérésben, a csöndben elmondott imában, ott, ahol helyet készítünk neki.

Ez a vasárnap nem búcsú a karácsonytól, hanem az ajándék kibontása. „Mi pedig láttuk az ő dicsőségét” – írja János. Aki látja, az tovább tudja adni. És így válik igazán karácsonnyá az év minden napja: amikor a jelenlét fényét ott hordozzuk, ahol élünk.

Törő András

Puer natus in Bethlehem

A karácsonyi időszak emblematis latin nyelvű himnusa tizennégy strófában énekl meg az ünnep misztériumát. A szöveg feltehetően több ismeretlen szerző munkájaként, fokozatosan bővült. Jelenleg ismert, elterjedt változatát 1350 körülre szokás datálni.

A világhálón számos videofelvételen meghallgathatjuk. Viszont könnyen lehet, hogy internetes keresőnkkel a Puer natus est nobis kezdetű

*Introitus*ra is rátalálunk. Karácsony ünnepi szentmiséjének ókori eredetű bevonulási éneke és a hozzá fűzött zoltárvers (Cantate Domino canticum novum – énekeljete az Úrnak új éneket), minden bizonnyal e karácsonyi himnusz legfontosabb forrása volt.

A himnusz stílusát tekintve meglehetősen eltérő karakterjegyeket mutat. Dallama levegős és friss, minden melizmatikus díszítést mellőz, az örömteli ujjongás spontán egyszerűségét fejezi ki. Hangterjedelme szinte egy teljes oktávot átível. Szerkezete párbeszéd: bár nélkülözi a kórusvezetőhöz intézett instrukciót, adja magát, hogy kétsoros versszakainak kezdő sorait a kórus egyik fele, a zárót pedig a másik fele énekelje, majd a refrént mindannyian közösen.

Az ünnepélyes refrén minden párverset követően arra hív, hogy ujjongó szívvel imádjuk a megszületett Krisztust, majd hozzáfűzi: cum novo cantico, vagyis új énekkel – ahogy ezt a Puer natus kezdetű *Introitusban* is tesszük. A karácsonyi himnusz dramaturgiájában ez a felszólítás lezárás helyett átvezet az újabb és újabb strófákhoz. Az *Éneklő Egyházb*n szerepel hat versszaknyi, egészen más dallamra írt magyarázás. Pedig a latin eredeti gazdagsága megérdemelné a dallam megőrzését és egy teljes fordítást. A latin párversek egymásnak felelgetve csodálkoznak rá a megtestesülés titkának paradoxonára. A kicsi és jelentéktelen Betlehemben született a gyermek, aki miatt a főváros, Jeruzsálem ujjong. Jászolban fekszik az, aki mindenek fölött uralkodik. A pásztorok, de még Sába királyai is hódolnak előtte. Előtte, aki testileg hozzánk hasonló, ám velünk ellentétben bűn nélkül való, Szűz méhéből, de férfi magja nélkül született, hogy mi, emberek megistenüljünk.

Gérecz Imre OSB

A HÉT LITURGIÁJA A év

JANUÁR 4., VASÁRNAP – KARÁCSONY 2. VASÁRNAPJA (Angéla, Titusz, Leóna) – Sir 24,1–4; 12–16 (Isten bölcsessége a választott nép között lakott.) – Ef 1,3–6.15–18 (Isten arra rendelt minket, hogy fogadott fiakká legyünk.) – Jn 1,1–18 vagy rövidebb: Jn 1,1–5.9–14 (Az Ige testté lett és közöttünk lakott.) – **Énekrend:** Ho 25 – EE 517, 415, Ho 34 – EE 34, Ho 18 – EE 516, Ho 32 – EE 45.

JANUÁR 5., HÉTFŐ (Simon, Emilia) – 1Jn 3,11–21 – Jn 1,43–51.

JANUÁR 6., KEDD – URUNK MEGJELENÉSE (VÍZKERESZT) FŐÜNNEPE (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) – Iz 60,1–6 (Az Úr dicsősége felragyogott fölötted.) – Ef 3,2–3a.5–6 (A Szentlélek kinyilatkoztatta, hogy a pogányok is társörökösök.) – Mt 2,1–12 (Láttuk csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy hódoljunk előtte.) – **Énekrend:** Ho 43 – EE 523, EE 415,

Ho 43 – EE 59, Ho 44 – EE 525, Ho 41 – EE 55.

JANUÁR 7., SZERDA – *Penyaforti Szent Rajmund áldozópap emléknappja* (Attila) 1Jn 3,22–4,6 – Mt 4,12–17.23–25.

JANUÁR 8., CSÜTÖRTÖK (Gyöngyvér, Szeverin, Szőrény) – 1Jn 4,7–10 – Mk 6,34–44.

JANUÁR 9., PÉNTEK (Marcell, Juliánusz) – 1Jn 4,11–18 – Mk 6,45–52.

JANUÁR 10., SZOMBAT

(Melánia, Vilmos) – 1Jn 4,19–5,4 – Lk 4,14–22a.

JANUÁR 11., VASÁRNAP – URUNK MEGKERESZTELKEDÉSE ÜNNEPE (Ágota, Szalvia, Tasziló) – Iz 42,1–4.6–7 (Íme, az én szolgám, akiben kedvem telik.) – ApCsel 10,34–38 (Az Úr fölkente őt Szentlélekkel.) – Mt 3,13–17 (Amikor Jézus megkeresztelkedett, látta, hogy leszáll rá a Szentlélek.) – **Énekrend:** Ho 45 – EE 523, Ho 45 – EE 61, Ho 133 – EE 163, Ho 274 – EE 361.

Ünnepek és jeles napok

(105.)

A Bizánci Egyház január 1-jén nemcsak Jézus körülmetélését ünnepli (a születése utáni nyolcadik napon, amint az ószövetségi törvény előírta), hanem Nagy Szent Bazil (330–379) atyát is. Az Egyház már korán megadta neki a „nagy” melléknevet. Kappadókiai püspökként, az igazhittűség védelméért és közbenjárói tevékenységéért tisztelték meg vele. Mindezekon túl még a keleti monostori szerzetesség elindítása is az ő nevéhez fűződik. Olyannyira, hogy a bencés regula magyar fordításában megtalálható a Szent Bazilra való utalás (73,5), tehát Szent Benedek számára is példaképként szolgált.

Bazil atya püspök, főpásztor volt. Egymás után sorakoznak az erre vonatkozó szent énekek szövegei. „Főpásztori díszes ruhába öltöztetve” vezette és őrizte meg Krisztus szent népét. A „főpapi fölkenetése után” pedig „örömmel hirdette az evangéliumot”. Püspöki tevékenysége révén „a főpásztorok dicsősége és erőssége lett”. Az egyik ének már a megdicsőült állapotáról szól: „A mennyország templomában mint fölszentelt püspök helyezkedtél el, Szent Bazil, és bölcs cselekedeteid és tündöklő érényeid által mintegy fényes ruhákba öltöztetve, az Úr magasságbeli oltáránál (...) most is áldozatot mutatsz be.”

Szent Bazil az igaz hitet védelmezte. A tiszteletére szóló konták ezzel kezdődik: „mint az Anyaszentegyháznak megingathatatlan támasza jelentél meg, égi ihletettségű Szent Bazil”. A „szorgalmas méh” hasonlatával fogalmazza meg egy másik ének: „Szent Bazil, ki az isteni buzgóság fulánkjával fölfegyverkezve a gyűlöletes eretnokségek káromlásait kiirtottad, és a hívők lelkébe a vallásosság mézét csepegtetted”. Mindezt „a bálványimádás csalárdságát tanítása által lealcázva”, illetve „az Egyház igazhittű tanításait” fejtegetve tette. Egy másik ének hasonlóan mondja: az „igazhittűség forrásait mindnyájunk kincsévé

tetted, melyek a hívők szívét istenileg földérik, a hitetlenek tanításait méltán alásüllyesztek”, mert „isten szavaid erejével az eretnokségek homályát eloszlattad”. A lényeg pedig a következő: „hogymindazok, akik tanításaidból táplálkoznak, megszabaduljanak a veszedelmektől és a tudatlanság sötétjétől”. Összefoglalva mondhatjuk az egyik himnusz szövegével: „Szent Bazilt mindnyájan dicsőítsük mint a hit és tanítás hiánytalan tárházát”, aki a Szentháromságról tanított. Tehát „az Egyház világosságterjesztő fáklyáját” hirdetjük személyében.

Közbemjárónk lett Szent Bazil atya. Az ő esetében is – mint más szenteknél – nagyon sok ének fejeződik be ezzel a gondolattal. Ötször fordulunk felé ezzel a kéréssel: „esedezzél” Krisztushoz, hogy üdvözlünk. Kérjük azt is: „imádkozzál érettünk (...), hogy szent törekvéseink teljesüljenek”. De van, hogy egyszerűen csak ennyit kérünk: „emlékezzél meg rólunk” a Szentháromság színe előtt állva. Négyyszeresen kérjük imádságát: „imádd Krisztus Istenünket”, hogy adja meg bűneink bocsánatát, és ajándékozzon meg bennünket az üdvösséggel; illetve „kérve érettünk Krisztust: adjon a világnak gazdag kegyelmet”. Egyszer pedig kijelentjük: „te imádkozol érettünk Krisztushoz, a mi Istenünkhöz”.

Ivancsó István

Szent André Bessette

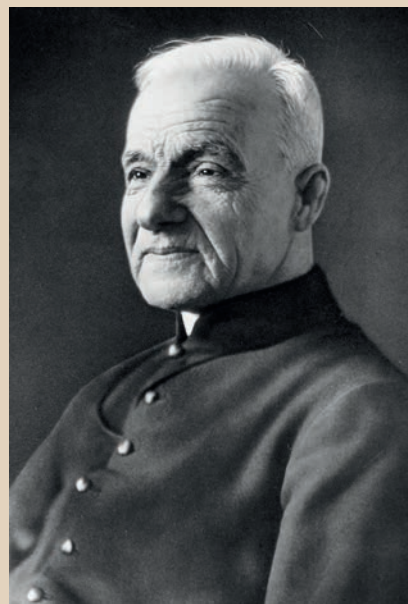
Január 6.

Francia–kanadai munkáscsaládba született. Születésekor olyan gyengének tűnt, hogy még aznap megkeresztelték: az Alfred nevet kapta. Egészsége egész életében törékeny maradt. Kilencéves volt, amikor elvesztette édesapját. Édesanyja nem bírta sokáig egyedül a tíz gyerek nevelését, és három év múlva meghalt. Az akkor tizenkét éves André árvaként egy farmra került cselédnek. Gyenge egészsége miatt azonban nem bírta a nehéz munkát, és elküldték. „Kézről kézre” járt – volt cipész, pék, kovács, gyári munkás, de sehol nem voltak vele megelégedve.

Megismerkedett a Keresztes Kongregációval, és hogy végre menedéket találjon valahol, huszonöt évesen felvételét kérte a rendbe, mint laikus testvér. Ekkor vette fel az André nevet. Tudták róla, hogy nem elhivatottságból jelentkezett – a rendi testvérek tanítással foglalkoztak ugyanis, ő pedig még írni-olvasni sem tudott –, ugyanakkor mély imádságos lelkületről és őszinte Isten felé fordulásról tett tanúságot. Édesapja emléke miatt különösen tisztelte az ács Szent Józsefet.

Gyenge egészsége miatt azonban eltanácsolták a rendből is, ám ő fellebbezett a püspöknél. Végül 1874-ben letette a szerzetesi fogadalmakat. André testvért a rend által fenntartott montreali Notre-Dame College-ban portásként foglalkoztatták. Időskorában sokszor viccelődött: „A noviciátus végén az előjáróim ajtót mutattak nekem, és én ott maradtam negyven évig.”

Gyerekkorában megtapasztalta, milyen érzés betegként kiszolgáltatottnak lenni, ezért különös szeretettel fordult a szenvedők felé. Ha valaki megbetegedett az iskolában, meglátogatta, ápolta, virrasztott és imádkozott mellette. Egyszer járvány tört ki a városban, és ő

önként jelentkezett ápolónak. Egy betege sem halt meg. Ettől kezdve elterjedt róla, hogy gyógyító hatalmat kapott Istentől, és egy idő után tömegével érkeztek hozzá a segítséget kérők.

Egyébként mindig elutasította, ha valaki azt mondta, csodátévő ereje lenne. Ugyanakkor hűségesen kitartott a betegek szolgálatában – látogatta őket otthonaikban, és mindenkiért imádkozott, aki csak kérte. Évente körülbelül nyolcvanezer levél érkezett hozzá ilyen kéréssel.

1904-ben felkereste Mont-real érseket, hogy szeretne egy templomot építeni Szent József tiszteletére a Mont Royal nyugati lejtőjén. Az érsek engedélyt adott, de pénzt nem. André testvér ekkor gyűjtésbe kezdett: hajvágást vállalt az iskola diákjainál, és cserébe adományokat kért. Egy év alatt csak kétszáz dollár jött össze, de ez nem szegte kedvét, és felépítette azt, ami futotta a pénzből: egy szerény fakápolnát. Az adományok pedig hirtelen megsokszorozódtak, hiszen a gyógyulást kérők is segítettek. André testvér már nem érte meg, de 1939-re elkészült a Szent József-oratórium. Ez Kanada legnagyobb temploma és nemzeti kegyhelye.

L. K.

Egy élet tapasztalata Isten megismeréséről

Találkozás a nyolcvanéves Barsi Balázs ferences szerzetessel

Rövid imával indítja beszélgetésünket a szécsényi ferences kolostor vendégszobájában a január 5-én nyolcvanéves Barsi Balázs ferences szerzetes, akinek könyveit olvasva, prédikációit hallgatva generációk nőttek fel úgy, hogy mélyebben beleláthattak a keresztény hit titkába, hívó önmagukba. Barsi Balázs 1990 óta tart adventi és nagyböjti konferenciabeszédeket Budapesten. Hítszónoki és teológiai tevékenységéért Széchenyi-díjban részesült. Jelenleg elvonultan él a szécsényi rendházban. Elvonultan, de nem tétlenül.

– Amikor azt kérdezem Öntől, hogy érzi magát, nemcsak az egészségi állapotára gondolok, hanem az itteni kolostori létére, Istennel való kapcsolatára is...

– A „hogyan érzi magát?” kérdésre azt szoktam válaszolni, hogy „nem tudom”, mert annyi a tennivalóm. Egyrészt öröm is számomra, hogy nem érek rá magammal foglalkozni *(nevet)*, másrészt úgy kell kiharcolnom az időt a legfontosabbra, az imádságra – hogy a lényeg el ne vesszen! De hát, tulajdonképpen jól vagyok.

Tudja, eszembe jut, amikor az 1960-as évek elején bencés diákként a tanévkezdésre Győrbe utaztam Szekszárd mellől, jó messziről. Aztán csak karácsonyra mentünk haza. Akkor még nem volt mobiltelefon, és parasztyerekként a városi fiúk között... szóval, nem volt könnyű. Mégis, ott ismertem meg Szent Ferenc életét, s a bencés atyákat nagyon tiszteltem.

Talán az ötvenedik osztálytalálkozóra menet, a buszon zötykölődve ötlött fel bennem a gondolat: milyen boldog is voltam akkor! Rögtön azután fölnevettem magamban, mert a valóság az, hogy állandóan szorongtam: vizsgadrukk és a többi..., mégis, mindezek ellenére boldog voltam; számoltam az éveket, a hónapokat, hogy az érettségi után mikor léphetek már be végre

a rendbe. Tehát ez is mutatja: ha van értelmes, Istentől kapott célunk, miközben kegyetlenül lefoglalnak a feladataink, akkor legyünk szívesek tudatosítani magunkban, hogy éppen boldogok vagyunk! Nem úgy, mint én, aki csak ötven év elteltével, visszanézve döbbsentem rá erre *(megint nevet)*. Hát így vagyok.

– **Máris kaptunk egy mesteri tanítást. Ezzel felbátorít, hogy rögtön a lényegre térjek. A kérdésem egyszerű: az élete folyamán milyeneknek ismerte meg Istent? Ki ő?**

– *(Halk, érzelmekkel telített hangon érkezik a válasz)* Nem tudom... *(majd megadóan, mégis vallomások erővel)* Jézus Krisztus... És inkább ő ismer meg engem, minket, egyre mélyebben..., ha engedjük, hogy megismerjen.

Milyen megdöbbenő ez a kérdés! Persze minden kérdés egyúttal kegyelem is. Most értem meg, hogy az ismeri meg Istent, aki engedi magát megismerni őáltala. „Uram, te ismersz engem, ha leülök és ha fölkelek, láttad előre minden utamat” – mondjuk a zsoltárossal. S hogy mit jelent engedni magunkat megismerni? *(felsóhajt)* A szentgyónások, a lelkiismeret hangja által..., ez egy nagyon mély egzisztenciális kapcsolat Istennel. Szent John Henry Newman ír erről,

már idős korában; megemlíti, hogy tizenöt évesen felismerte, lényegében csak két valóság van: „én és az én Teremtőm”. S amikor a tizenöt éves zseni, a kamasz azt mondja, hogy én, akkor az nem arra az alanyra vonatkozik, aki így beszél: „engem megsértettek”, vagy így: „mi lesz velem?”, hanem azt az alapkérdést teszi fel, hogy honnét van az én, a személy.

Szent János mondja: a szeretet nem abban áll, hogy szeretjük Istent. Ő előbb szeretett minket. Mindig Isten az első. A Mindenhatónak ez a rólam való ismerete megdöbbenő. Szent Pál ezt mondja *A rómaiaknak írt levelében*: „Akiket előre erre rendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazulttá tette, akiket pedig megigazulttá tett, azokat meg is dicsőítette.” (Róm 8,30). Kiválasztott, öröktől fogva, a Fiában.

Nem az a lényeg, hogy én hogyan szeretem Istent, hanem hogy rádöbbenjek, ő hogyan szeret engem, a teremtéstől kezdve a megváltáson át. Valahogy ilyen módon beszélhetünk Isten megismeréséről. Köszönöm a kérdést!

– **A válaszát így kezdte: „Nem tudom.” Erről eszembe jut a *Krisztus békéje* című naplókönyve, melyben részletesen ír arról, hogy egyszer eltévedt az erdőben.**

– Igen, a jászói premonterei apátság érdekében. Akkor voltam ezüstmisés.

– A naplójában följegyezte: abban az eltévedésben a külső sötétség azonos volt a belső sötétséggel. Megesik mindannyiunkkal, hogy eltévedünk. Ön mit tart elsődlegesen követendőnek a keresztény ember életében? Az imát, a jó cselekedeteket, a hitelességet?

– Ez a három: egy. Persze nem a felszínen, csak a mélyben, ahol ez a három találkozik; amikor az ima a személy mélyéből beszél. S mindez kapcsolatban van az eltévedéssel is. Nézze, a keleti spiritualitás és a keresztény meditáció is azt tanítja, hogy lépjen be önmagadba, a szívedbe. De ha sikerül belépni, azaz kizárni mindent, akkor az a megdöbbentő tapasztalat adódik, hogy ott nincs senki. Keresek valakit, de belőlem csak egy van. Aki keres, azonos lenne azzal, akit keres? A tapasztalat az, hogy a legbensőbb szentélyben nem találok magamat, oda egy tükör kellene, ami láttat. Érdekes, hogy amikor ebből a mélységből kilépünk, akkor a többi ember a tükör. Magunkat látjuk egymásban, és ez szép – egy bizonyos szintig. Valójában senki sem ismer engem vagy a másikat. Azzal pedig nem elégedhet meg az ember, hogy csak felületesen ismerik. Egyedül az én Teremtőm ismer.

Az eltévedésben az is benne van, hogy valaki meg akarja találni önmagát, de azt így nem lehet. Adódik a kérdés: akkor hát tulajdonképpen ki vagyok? Tisztáznunk kell, hogy a személyem, s az, hogy szabad vagyok, nem a szüleim sejtjeiből, nem apámtól és anyámtól származik, hanem kívülről, a Teremtőtől. Itt találok meg őt, a végtelen sötétségben.

Bizonyos szinten érvényes a felszólítás: Ismerd meg önmagad! De a mélyben más a törvény: Ismerd meg Istent Jézus Krisztusban, és akkor talán egy kicsit megismered magadat! Az imádság legmélyebb állapota ez: Jézussal, az ő Atyjával és a Szentlélekkel találkozom, mert vagyok. Nem az a helyzet, hogy „gondolkodom,

tehát vagyok”, hanem ahogy XVI. Benedek mondja: el vagyok gondolva, tehát vagyok.

Az ima lényegében olyan esemény, amelyet nyugodtan nevezhetünk cselekedetnek. A hagyomány szerint három jó cselekedet van: a böjt, az imádság és az alamizsna. Arany-szájú Szent János úgy gondolja el ezt, hogy az imádság repíti a lelket a két szárny – a böjt és az alamizsna – segítségével. Tehát ez a három: egy. Keresztényként így lépek az emberek felé, amikor jót teszek. Krisztussal egységben, hiszen az ő szeretete nélkül túl kevesek vagyunk ahhoz, hogy segíteni tudjunk a másik emberen. Ha a hitünk-ből kivesszük ezeket a szempontokat, akkor kiüresedik, összeomlik.

– Talán ehhez kapcsolódik Pilinszky János (a nyolcvanéves Új Ember egykori munkatársa) ismertté vált gondolata, amelyet egy beszélgetésben mondott el, és így lehetne összefoglalni: az életben nem problémák és megoldások vannak, hanem tragédiák, és irgalomra van szükség. Hogyan értelmezné ezt a kijelentést?

– Először is Isten éltesse a nyolcvanéves Új Embert és a dolgozóit! Annak idején a lapban megjelent Pilinszky-jegyzetéből többet is kivágtam ollóval, sokszorosítottam, és osztogattam a lelkigyakorlatokon. Megdöbbentő mélységű írások! Azt gondolom, hogy a költő az említett beszélgetésben nem azt akarta mondani, hogy nincsenek tudományos, gazdasági, családi, emberi problémák. Ugyanakkor ő egy mélybe néző ember volt. Azt látta, hogy a felszín alatt, az emberségünk mélyén az igazi gondunk az, hogy el vagyunk veszve. Menthethetlen eset – ettől nagyon fél a mai Európa, sőt az egész nyugati

civilizáció. Pedig nem kell sokat és durván vétékezni, hogy ezt belássuk. Elég, ha valaki nagyon küszködik a hibáival, és megéli, hogy a küzdelme sikertelen, mert az önzés valamilyen formában mégis megmarad. A nyugati ember a menthetetlensége miatt ösztönösen menekül a kereszténységtől. Utálja azt a szót, hogy *bűn*. Mert a bűn megoldhatatlan. Az Egyház sem oldja meg, hanem feloldozza: és ezt nem a pap teszi, hanem Krisztus.

Pilinszky az említett beszélgetésben azt mondta, nagyon nem bírja a *pszicho*-val kezdődő izmusokat. Szerintem nem a pszichológiát utasította el, hanem az izmusokat, amelyek világmagyarázatok akarnak lenni. Az igazi költő mélybe látó ember, kimond valamit, ami jól mellbe vág és gondolkodásra késztet. Valóban igaz, ha valaki bűnt követ el, a pszichológus nem tudja feloldozni, és aki a bűnt elkövette, az nem a megoldást, hanem a megváltást keresi.

Jézusban Isten irgalma és szeretete végtelen, ahogy az igazsága is végtelen, s ez együtt van. Az igazság fal, aminek neki lehet menni. Ne bújunk el előle! Hiszen aki azt mondja, „az igazság én vagyok”, az egy személy, Isten benne teremtett meg mindent; a végső igazság tehát nem pszichológiai posztulátum, hanem Valaki, aki azt mondja: szeretlek benneteket.

A kereszténységben együtt van az istenszeretet és az istenfélelem. Az utóbbi végül is egy nagyon mély megrendülés, de nem Isten hatalmától; nem rettegés, hanem annál „rosszabb”: a végtelen szeretettől való megrendülés, olyannyira, hogy az ember kifordul magából, ahogy Szent Ferenc is, aki hátat fordított a felszínességnek. Ha az istenfélelmet kiiktatjuk a hitünk-ből, akkor kiiktatjuk a szeretet megismerésének a lehetőségét is. A franciáknál vetítenek most egy filmet a moziban, *Sacré coeur* (Szent szív), ez a címe, hatalmas a nézettsége. Alacoque Szent Margitról szól, akinek háromszázötven évvel ezelőtt jelent meg a mi Urunk az irgalmas szeretet kinyilatkoztatásával. Azt hallottam, hogy a fiatalok – köztük zsidók, muzulmánok is – a megrendültségtől sírva jönnek ki a moziból. A rendező azt mondja, erre nem számítottak. Ebből is látszik, hogy az irgalmas szeretet nem egy felvizezett vagy édessé várársolt szeretet. Az emberi életben tragédia van, vagy dráma, amit nem nekünk kell megoldanunk, de el kell fogadnunk a megoldást; szerintem Pilinszky a megváltásra utalt. Aki eljut Krisztus egzisztenciális ismeretére, már semmit nem akar megoldani az életében nélküle. Ennek a bölcsességnek tehát egy sze-mély az alapja.

Amikor a jóindulatú farizeus megvallja Jézusnak, hogy „egy Isten van, és rajta kívül nincs más; és szeretni őt teljes szívből, teljes elméből, teljes erőből, és szeretni felebarátunkat, mint magunkat többet ér minden égő és véres

áldozatnál”, az Úr azt mondja neki: „Nem vagy messze az Isten országától.” Vegyük észre az evangéliumban azt is, amit Jézus *nem* mond! Amikor azt válaszolja a farizeusnak, hogy „nem vagy messze”, rejtetten azt is kinyilatkoztatja:

ródásával, de éppígy a saját bűneimmel is. S az Egyház... az Egyházat senki nem menti meg, csak az igazság, aki Jézus: aki a szeretet.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

itt áll előtted, én vagyok. Mert Isten országa az Istennel való kapcsolat, amely Jézusban van, benne jön el.

– Krisztus második eljövételét várva az emberiség háborúról háborúra sodródik, majd belefúlunk kicsinyes viszálykodásainkba, ragaszkodunk a bálványainkhoz. Ön a szószékről mindig is ostorozta a hamisságot, leleplezte a hazugságokat. Nem ábrándult ki a világból, nem lett keserű?

– Semmi keserűség nincs bennem. Itt, Szécsényben öt novíciusunk van, mind felnőttek. Egészen megrendítő, ahogy Isten megszólította őket. Nem vagyok keserű, hiszen látom a lelkigyakorlatokon a fiatal házасokat, a párokat, örömmel fogadom a látogatóimat, akik eljönnek hozzám szeretettel, a kérdéseikkel. Igaz, hogy szembeülök a világ logikátlan sod-

Minden a Teremtőn múlik

A Naphimnusz több évszázados hatásáról

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán 2025. november 15-én ferences jubileumi konferenciát rendeztek, melynek mottóját a szervezők Assisi Szent Ferenc imádságából vették: „érzéklet és értelmet, Uram...” Az eseményen Görfő Tibor teológus, egyetemi oktató, a *Vigilia* főszerkesztője A Naphimnusz nyomai a modern teológiában címmel tartott előadást.

Az előadó kutatásai során arra a következtetésre jutott, hogy Assisi Szent Ferenc *Naphimnusza* az irodalom és a teológia, a modern gondolkodás e két nagy területén fejtett ki mind a mai napig érezhető hatást. Az újkorban nincs nyoma annak, hogy a *Naphimnuszt* kommentálták és értelmezték volna, akár a ferences rendben belül, akár azon kívül. A vers felfedezésének első jeleire csak a 19. század pro-

testáns és anglikán közegekben bukkantunk rá, ahol többen is behatóan foglalkoztak a középkorral, s azon belül is a katolicizmussal, például a katolikus gyónás mibenlétével. John Henry Newman anglikán korszakának az Oxford-mozgalommal összefüggésben fontos célja volt, hogy az Anglikán Egyház értékelje újra katolikus gyökereit, de a történelem- és kultúratudományokban ugyanígy egyre nagyobb érdeklődést mutatkozott a középkor iránt. Az iparosodás előretörésével számos történész és kutató adott hangot annak, hogy a középkori világ még etikus és egyszerű volt, az emberek kedvelték a természetet, egyszerűen, hogy egészen más-képpen zajlott az élet, mint a 19. századi nagyvárosokban. Emellett egyre többen kezdtek érdeklődni a népnyelvi költő, Dante iránt is, aki nem latinul, hanem olaszul írta meg az *Isteni színjátékot*. Ferencet Dante egyik előfutárának tekintették, aki

a középkorban először írt vallásos költeményt az anyanyelvén.

Görfő Tibor egyebek mellett Matthew Arnold angol költőre, irodalomkritikusra is kitért, akinek egyik írásában azt olvashatjuk, hogy a középkor nem csupán a derű és a gyermeki ártatlanság idősza, hanem a szenvedés is: a középkori ember a szenvedés tapasztalatát magába integrálja, és a szenvedésen keresztül próbál viszonyulni a világhoz. Ebben az összefüggésben Ferenc úgy kerül elő, mint szenvedő, illetve mint aki elfogadja, sőt fontosnak tartja a szenvedést. De meg kell említenünk az észak-amerikai transzcendentális mozgalmat is, különösen Emersonnak, illetve barátjának, Henry David Thoreau-nak a nevét. Ahogy az előadó fogalmazott, konkrét bizonyítékok hiányában is lehet olyan érzésünk, hogy mindkettőjükön keresztül közvetlenül érzékelhető Szent Ferenc hatása abban, ahogy

a természethez viszonyulnak és gondolkodnak róla. Görfő Tibor Emersont idézte: „A költő, a filozófus és a szent számára minden dolog barátságos és szent, minden esemény hasznos, minden ember isteni.” Az előadó kitért Thoreau személyére is, hiszen gyanúja szerint aligha elképzelhető, hogy a modern ökológia előfutáraként számontartott Thoreau, akinek annyira fontos a természet, Szent Ferencet figyelmen kívül hagyja. Csakhogy sehol semmi utalást nem talált erre vonatkozóan. Mígnem, csodával határos módon, az egyik, New Englandről szóló naplóbejegyzésében a következő szakaszra bukkant: „Ez az én otthonom, ez az én szülőföldem, New England-i ember vagyok, tiéd e föld, a csontjaim, neked, Nap, én itt vagyok a testvéred.” Görfő Tibor szenzációs „leletnek” nevezte ezt, és leszögezte: illet csak olyasvalaki írhat, aki ismerte a *Naphimnuszt*.

Rátérve a *Naphimnusz* hatástörténetére az előadó Romano Guardini (1885–1968), olasz származású német katolikus pap, teológus, filozófus alakját emelte ki, aki sokat foglalkozott Ferencel, és többek között ezt írta róla: „Assisi Ferenc olyan ember, aki körül mások voltak a dolgok, mint általában az emberek körül. Közelében ugyanis újfajta lényegre tettek szert a dolgok. Megszűnt némaságuk, leoldozódtak bilincseik, megtörttségük kivirágzott, Ferenc közelében a dolgok szépek, szabadok, tágasak, nemesek lettek. Istene valódi gyermekeként, és előtörő lelki dicsőségének közelében máshonnan is a dolgokba hatolt valami Istenből. Ez a más valami viszont pontosan az volt, amire fájdalmasan és vágyakozva vágytak. Isten dicsősége, ami Ferenc révén behatolt a dolgokba, olyasmis volt, amit belülről eleve vártak, de nem tudták megadni maguknak. Ez a kegyelem és a természet örök feszültsége és egymásra utaltsága. Amitől legbelsőjük kiteljesedett, és valóban önmagukká váltak.” Guardini szerint tehát Ferenc révén Isten dicsősége tudott behatolni a dolgokba és egészen új módon felragyogni a világban, mindez pedig Szent Ferencnek köszönhető, mondta a teológus előadó. Ferenc azt sugallja, hogy akinek van szeme arra, hogy meglássa Isten dicsőségét, az a dolgokban fölfedezi azt.

A lét szépsége

Görföl Tibor rávilágított: Romano Guardini teológiai esztétikájának – Joseph Ratzinger mellett – másik nagy örököse Hans Urs von Balthasar, aki így fogalmaz: „A középkorban a ferences teológia volt az első, amely újra fölfedezte a lét belső szépségét és transzcendentalitását.” Balthasar azt vallotta, hogy a lét nemcsak igaz, jó és egy, hanem szép is, és ezt a ferences teológia segítségével próbálta igazolni: „A metafizika területén elsőként a ferenceseknek volt bátorságuk ahhoz, hogy kimondják: maga a lét szép.” Ami pedig a *Naphimnusz* illeti, Balthasar így fogalmaz: „A szegényes ferences élet az isteni kegyelemnek és szeretetnek azt a dicsőségét dicséri, amely minden létezőn keresztül árad az ember felé, és a szegénység, amit Ferenc megtestesít, az Isten áradó szeretetével szemben tanúsított ellenállás lebontása. A szegénység nem más, mint hogy az ember lebontja magában mindazokat a gátakat és ellenállási tényezőket, melyek szembeállítják Isten szeretetével.”

Görföl Tibor Szent Bonaventura *Itinerariumára* is felhívta a figyelmet, amelynek végén a szerző arról beszél, hogy Ferenc maradéktalanul egyesül Istennel mint a megfeszítettel, de az egyesülés szempontjából a természet erői mellékesek. Mindazoknak, akik Ferencet valamiféle természetetro-

mantika zászlóvivőjének kívánják beállítani, érdemes odafigyelniük erre.

Több évszázadot előre ugorva az időben, az előadó rámutatott: a 20. században rendkívül népszerűvé vált az a gondolat, hogy az ökológiai válságot Szent Ferenc alakjával és a *Naphimnusz* szövegével hozzuk összefüggésbe. Lynn White történész 1967-ben megjelent tanulmányát sokszor szoktuk idézni ezzel kapcsolatban: „A *Teremtés könyvében* szereplő felszólítás: »Töltsétek be a földet, és uralkodjatok rajta!«, a középkorban és az újkorban felhatalmazást és lehetőséget adott az emberiségnek a természet kizsákmányolására. A kereszténységtől egyenes út vezet a természet kizsákmányolásához és az ökológiai válsághoz. Egyetlen kivétel volt a középkorban: Assisi Szent Ferenc. Ha tartózkodni akarunk a természet kizsákmányolásától, akkor térjünk vissza Szent Ferencnek az attitűdjéhez, ez lehet az egyetlen megoldás.”

Ökológia és etika

Számosan reagáltak már erre a szövegre. Joánnisz Ziziulasz ortodox metropolita teológus, aki bár nem foglalkozott sokat a nyugati szentekkel, így Ferencel sem, de ismerjük egy olyan írását, amelyben Lynn White-nak az ökológiai krízist a kereszténység számlájára író álláspontjával vitatkozik. Ezt olvassuk

benne: „A Szent Eucharisztiaának lényeges válasza van az ökológia kérdését illetően. Az Eucharisztia ünneplése során a kenyér és a bor formájában az Egyház felajánlja Istennek az anyagvilágot. Ebben a szentségben megszentelődik a tér, az idő és az anyag. Hálával felemeljük őket a Teremtőhöz, tudva, hogy ezek az ő nekünk adott ajándékai. Ünnepelesen kinyilvánítjuk, hogy Istentől kaptuk a teremtést, és a teremtés papjaként cselekszünk, felemelve a teremtést Isten szent életébe. Erről eszembe jutnak Assisi Szent Ferenc megkapó szavai, a *Naphimnusz* sorai. Palamasz Szent Gergely és más görög egyházatyák szerint a teremtést áthatja Isten jelenléte. Minden Isten dicsőségét hirdeti, az ember pedig a teremtés papjává, az Istent dicsérő kozmikus kórus vezetőjévé válik. Az emberiség helyének és az emberiség teremtésben betöltött helyének és küldetésének ez a felfogása és küldetése a keleti és a nyugati kereszténységben egyaránt megvan, és különösen fontos az ökológiai ethosz ápolásának szempontjából. (...) A teremtés papjaként kell viselkednünk, akik visszaadják a teremtést Istennek, felajánlják neki saját ajándékát, és ebből a szempontból a *Naphimnusz* fontos üzenetet hordoz.”

Bodnár Dániel
Fotó: Fábíán Attila

Szent Ferenc szobra
az assisi San Damiano-kolostor közelében

Túl sok az elvárás, és kevés a minta

Miért és hol akadnak el a fiatal felnőttek a párkeresésben?

A fiatal felnőttek párkeresési nehézségeire válaszul indult el az országos „Dare to Date” Kapcsolatműhely program, amelyben a résztvevők tudatos, gyakorlatias támogatást kapnak az ismerkedéshez és a randizáshoz. Joób Máté evangélikus lelkészt, teológust, a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének egyetemi docensét kérdeztük arról, miért vált ilyen égető kérdéssé a randizás, hogyan segítik a csoportok a fiatalokat, és miért fontos a párkapcsolati minták újragondolása.

– Honnan jött az ötlet a Kapcsolatműhely létrehozására, amely fiatal felnőtteket készít fel a randizásra?

– Ennek több forrása is volt. Aukelien van Abbema holland pszichológus, párkapcsolati coach írt a témáról *Merj randizni!* címmel egy könyvet, melyben gyakorlati tanácsokat ad a randizás és az egészséges párkapcsolat kialakítása terén. Ő egyébként tartott már ilyen irányú képzést Magyarországon is. A másik forrást a mentálhigiénés és lelkigondozói képzések adták, ahol közösségeket vezető hallgatók gyakran jelezték, hogy mind az egyházi, mind a világi közösségekben azt tapasztalják, nagyon sok fiatal küzd azzal, mi módon kezdjen bele a párkeresésbe. E kettős élményvilágból született az ötlet, hogy létrehozunk egy országos lefedettségű programot, amely olyan csoportokat szervez, ahol fiatalokat támogatunk a párkeresésre való felkészülésben.

– Miben ragadható meg a projekt lényege ebben a tágabb összefüggésben?

– Abban, hogy a legelső lépéseknél segítsünk eligazodni, hisz ma már ott is komoly nehézségek adódnak. Japánban például társadalmi szintű probléma, hogy a fiatalok képtelenek ismerkedni, de nálunk sem ismeretlen ez a jelenség. A kapcsolatműhely éppen abban segít, hogy a fiatalok megtanuljanak ismerkedni. Találjanak vissza a kezdeményezés örömeire, de mindig legyenek tudatában a

saját értékeiknek és a határaiknak. A randizás nemcsak a másik megtalálásáról szól, hanem önmaguk megismeréséről és a kapcsolati készségek fejlesztéséről is.

– Hogyan és hány csoporttal kezdtek el a munkát?

– A megvalósításhoz sikeresen pályáztunk a MOL – Új Európa Alapítványnál, így összesen tizenöt csoport alakult meg: tizenkét jelenléti, három pedig online formában. Ezek közül több már el is indult, vagy az indulás előtt áll. Elsősorban azok érdeklődnek, akik már túlvannak egy-két sikertelen próbálkozáson, vagy már harminc év körüliek, és azt érzik, hogy egyedül, saját erejükből nem jutnának előbbre. A fiatalabbak, a húszas éveikben járók gyakrabban érzik úgy, hogy egyedül is menni fog nekik, pedig egyáltalán nem lenne felesleges már ilyen fiatalon is részt venni a csoport munkájában. A programunkban a MotiVÁCió Képzési Központ Mentálhigiénés Műhelye szervezésében a Váci Egyházmegyében is indul csoport, január 26-án. Miután csoportmunka véget ér, kiértékeljük, és ha igény mutatkozik rá, folytatni fogjuk.

– A fiatalok nem tartják „cikinek” ezeket a csoportokat?

– Érthető módon többször kapunk furcsálkodó kérdéseket, hiszen egészen újszerű kezdeményez a miénk. Azt mindenki elismeri, hogy nem egy könnyű terep. Biztosan szerepet játszik ebben a komfortzónából való kilépés nehézsége is. Sokszor az első lépés, hogy valaki eljöjjön a csoportba, a legnehezebb. Ugyanakkor hiszek abban, hogy ez idővel változni fog. Ahogy az online ismerkedés is tabunak számított tíz éve, ma pedig teljesen elfogadott, sőt, már keresztény társskereső oldalak is működnek.

– Hogyan viszonyulnak a fiatalok a párkapcsolathoz, mit keresnek benne?

– Nehezen lehetne általánosítani, ugyanis benne van minden: az élményszerzés, a kötődés és a biztonság iránti vágy, az életre szóló kapcsolat reménye, és persze a szórakozás is. Sokszor pont az okoz problémát, hogy túl sok elvárás nehezedik egy kapcsolatra. A fiatalok gyakran idealizálnak, mivel a reklámok, a filmek, a közösségi média mind-mind nagyon magasra helyezik a lécet. Ez meg-

terheli a kapcsolatot, különösen, ha önmagukkal, a másikkal és a kapcsolattal szemben is ilyen elvárásokat táplálnak. Egy idealizált képnek nagyon nehéz megfelelni. Ahogy a párkapcsolatok, a házasságok is túlterheltek. Divatos ma a boldogság fogalmát összekötni a házassággal, miközben ha csak ott keresem, akkor könnyen csalódhatok. Ha valaki nem találja meg a boldogságot a hivatásában, az Istennel való kapcsolatában vagy az élet más területein, akkor irreálisan megterheli a párkapcsolatát. Ugyanez igaz akkor is, ha hiányoznak a baráti kapcsolatok az életéből: olyankor a házastárstól várja el, hogy egyben barátként is működjön, ami szintén a kapcsolat rovására mehet.

– A mai fiatalok félnek az elköteleződéstől?

– Könnyű lenne rávágni, hogy nehezebben köteleződnek el, de nem vagyok benne biztos, hogy ez igaz. Lehetséges, hogy a másik felé igen, de saját magukkal szemben épp ellenkezőleg: sokszor erősebben. Ha úgy érzik, nem passzol hozzájuk a másik, inkább nem kötnek kompromisszumot. Ez egyszerre tűnik elköteleződési

nehézségnek és önismereti bátorságnak. A pártalálásban fontos az önismeret, fontos a szerencse, és fontos a kegyelem is. Nem elég elköteleződni: benne is kell maradni a kapcsolatban, és ehhez folyamatos reflexió, közösségi támogatás is kell. Történetileg érdekes, hogy a 2. világháború előtt átlagosan hét évig éltek együtt a házastársak a betegségek, a háborúk miatt. Ma húsz-negyven évre „tervezünk előre”. Ekkora időtávhoz már egész más készségekre van szükség.

– A randi kérdésének felvetése előtt a könyv az istenkapcsolattal és az önismerettel foglalkozik.

– A *Kapcsolódás Istenhez* című rész szerzője azt tekinti át, hogy kinek milyen az istenkapcsolata, milyen az istenképe. Arra keresi a választ, mi Isten terve az életemmel, és hogy hogyan viszonyuljak a nehézségekhez. A második rész *Kapcsolódás önmagadhoz* címmel az eddigi kapcsolataink áttekintésének szükségességét járja körül. Elengedhetetlen végiggondolnunk, hogy vajon ismerjük-e magunkat annyira, hogy tudjuk, ki illik hozzánk? Tényleg ismerjük-e saját igényeinket, vagy hogy mely tulajdonságok fontosak a számunkra? A

– Hogyan áll össze a Kapcsolat-műhely programja?

– A programot hét alkalomra bontjuk. Az első kettő a csoportalakulást szolgálja, az azt követő öt alkalmon pedig a résztvevők vállallják, hogy a két találkozás között randiznak, mégpedig két-két alkalommal. Szigorúan nem a műhely tagjai egymás között. A csoport szerepe az, hogy a randizási élményeket megbeszéljék: a sikereket, a kudarcokat, levonják a tanulságokat, és egymásnak visszajelzést adjanak. Így alakul a „muníció” a következő randikhoz.

– Mit értsünk randin?

– Olyan találkozást, ahol két ember nyitott a másik megismerésére, annak feltérképezésére, van-e köztük szimpátia, tud-e találkozni értékrendjük. Ha az első randi pozitív élményt jelentett e tekintetben, akkor érdemes egy következő találkozást indítványozni.

– Elképzelhető, hogy valaki két különböző partnerral randizzon a két alkalom között?

– Nem egyszerű feladat két ilyen embert találni. Egyébként a legelején még belefér, hogy két külön személlyel randizzon valaki, később

– Sokakban van egyfajta bizonytalanság, hogyan kell egy másik nemű embert megszólítani. A kapcsolatműhely ezt akarja orvosolni, és arra buzdítani a fiatalokat, hogy bátran randizzanak. Olyankor is, amikor tetszik az a másik, de nem érezzük azt, hogy az „esetünk” lenne, akivel el tudnám képzelni az életemet. A cél, hogy a résztvevők megtanuljanak ismerkedni, hogy például amit egy-egy ilyen alkalom során elmondanak magukról, se sok ne legyen, se túl kevés. Vagy hogy megtanulják meghallgatni a másikat, hogy úgy kérdezzenek tőle, hogy a másik szívesen meséljen magáról. Továbbá visszajelzéseket adunk csoporttagjainknak az öltözködésükről, a kommunikációjukról, arról, hogy mi működőképes és mi az, ami kevésbé. A csoporttagok sok mindent tanulhatnak a megbeszélte esetekből, ráadásul csoportvezetői támogatást is kapnak egy erre előzetesen kiképzett szakembertől.

– Bevetnek gondoljuk, hogy mindig a fiú a kezdeményező fél. Így van ez napjainkban is?

– Valóban az a hagyományos felfogás, hogy a fiúk hívják randira a lányokat, de ma már ez nem mindig van így. Jó lenne, ha a nők is felszabadultan mernének kezdeményezni. Vannak férfiak, akiknek ez kifejezetten jól jönne.

– Milyen további témák kerülnek még elő a csoportokban?

– Fontos témák még például: milyen rossz tapasztalataim és veszteségeim vannak, amelyek feldolgozásra várnak? Mit várnak a fiúk a lányoktól, a lányok a fiúktól? Milyen tévhitek és hamis mítoszok akadályoznak a másik

nemmel való kapcsolatomban? Hogy tudok jól felkészülni egy randira? Szóba kerülnek még a hozott minták szerepe, az önismertet kérdése, a külső, illetve a belső tulajdonságokat illető elvárások aránya, vagy hogy mit keresek a másikban, és miért éppen ezt vagy azt a típust tartom vonzónak. Sokszor a tudattalan vezeti az embert, és az édesapjára-édesanyjára emlékeztető típust keresi, vagy pont annak ellenkezőjét. Jó, ha mindezeket tudatosítani tudjuk.

– Mi a véleménye az elrendezett házasságokról, illetve a tudatos választásról?

– A modern világ a szabadságot hangsúlyozza, a szerelem elsődlegességét. Jó lenne, ha ezek a szabadságok kevesebb rossz házasságot eredményeznének, de a statisztikák szerint ez nem így van. Akár a család dönt, akár az érzelmek, akár a tudatosság: mindegyikben benne van a kockázat és a lehetőség is. A szerelem fontos, de nem elég. Tudatosság is kell, mert a kapcsolatot hosszú távra köti az ember. Régen világos volt a házasság célja: a társadalom fennmaradása, a népesség megtartása, a szülők eltartása. Ma ezek a funkciók eltűntek. A boldogság vált elsődleges elvárássá, de ez, ahogy erről már szó volt, túlságosan megterheli a kapcsolatot. Pál Feri így fogalmazott, „a házasság célja maga a házasság.” Bele kell állni.

További információ található a tervezett csoportokról az *Antropos Mentálhigiénés Módszertani Központ* honlapján: <https://antropos-kozpont.hu/aktualis/>

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

külsők? A belsők? És melyik milyen arányban? Fontos a minták kérdése is, különösen azért, mert a fiatalok ritkán látnak jól működő párkapcsolati mintát a környezetükben, és ez felerősíti a bizonytalanságérzésüket. Egyházi körökben ráadásul gyakran túl nagy elvárások is társulnak mindehhez: „az első legyen az igazi”, „ne randizz sokat, azt az egyet találd meg”. Ez nyomasztó tud lenni, mert megfoszt az egészséges próbálkozás lehetőségétől.

azonban már érdemes egyvalakire fókuszálni. De a lényeg az, hogy levegyük a terhet a randizásról: ne azzal a gondolattal a fejében induljon valaki neki, hogy „vajon éppen ő lesz-e a férjem/feleségem?”, hanem legyen „csak” egy ismerkedés a számára. Ha csak elhívja egy teára, az máris egy könnyebb és lazább indítás.

– Mit tud nyújtani ez a műhely a résztvevőknek?

Ferencesek a szegények és a szenvedők szolgálatában

Ferences jubileumi konferenciát rendeztek 2025. november 15-én a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. A szervezők az esemény mottóját Assisi Szent Ferenc imádságából vették: „ér-zéket és értelmet, Uram...” Kora délután a díszteremben *A ferences család a szociális szférában* címmel kerekasztal-beszélgetésre került sor. A moderátor Formanek Tamás, a Magyarok Nagyasszony Ferences Rend szociális referense volt.

A beszélgetésben részt vettek: Hajós Zsófia M. Ágnes nővér, a Ferences Szegénygondozó Nővérek tagja, a szécsényi Ferences Betánia Idősek Otthonának intézményvezetője, a lakók lelki gondozója, ügyes-bajos dolgainak intézője; Szerző Rita Judit nővér, aki Szent Ferenc Kisnővéreihez tartozik, s az általa vezetett Elfogadlak Alapítványon keresztül segíti a halmozottan hátrányos helyzetű családokat Arlón; Lengyel Donát OFM, a pasaréti Pádúai Szent Antal Plébánia káplánja, az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet kórházlelkésze; Szabó Zoltánné Mónika, aki húsz éve dolgozik az Esztergomi Ferences Szociális Otthonban, amelyet 2014 óta vezet; Mészáros Levente ferences szerzetes, aki évek óta szolgál a szociális szférában, és jelenleg Szegeden segít a megnyílt ingyenkonyhán; Tóth

Gyuláné Ágnes, a gyöngyösi ferencesek által működtetett Autista Segítő Központ gazdasági és megbízott vezetője. Az asztal körüli székek egyike üresen maradt: Németh Sándor, a kárpátaljai Nagyszőlős karitátszervezetének vezetője is részt vett volna az eseményen, de a háborús helyzet miatt nem kapott kiutazási engedélyt.

Ott kell jelen lennünk, ahol segítségre várnak

Formanek Tamás kérdésére, hogyan jelenik meg a mindennapi munkájukban a ferences jelenlét, Ágnes nővér felidézte a beöltözése napját Szécsényben: a szertartás után magányra vágott, sétálni indult. A templom előtt megszólította egy ember, és azonnal elmesélte az élettörténetét. Egyértelmű volt, hogy segítségre szorul, még a könny is kicsordult a szeméből. „Némán hallgattam őt, de a történet vége felé már én is könnyeztem a boldogságtól, hogy ferencesek vagyok. A rajtam lévő habitussal Krisztust öltöttem magamra, és ez a jó ember, aki elmondta nekem az élettörténetét, Krisztussal találkozott. Ott a helyünk, ahol az emberek rászorulnak a segítségünkre.” Judit nővértől megtudtuk, hogy az arlói Elfogadlak Alapítvány az iskolás gyerekeknek segít a tanulásban, de sokat is játszanak velük. A ferences közösség tagjai a gyerekek között élnek, zenélni tanítják őket, dicsőítéseket, imacsoportokat szervez-

nek nekik. Az örömhírt közvetítik feléjük, de nemcsak a hátrányos helyzetű diákoknak, családoknak, hanem mindenkinek, aki hozzájuk fordul.

Gyermekek és idősök együtt

Donát testvér a Gondviselés Házának lelki vezetője, immár tizenhárom éve. Ebben az intézményben a ferences óvoda is működik, így kapcsolva össze a legfiatalabb generáció életét a legidősebbekével. Egy alkalommal ún. interge-

Szerző Rita Judit nővér:
az örömhírt közvetítjük mindenkinek

nerációs programot szerveztek, ahol egyszerre mutatott be szentmisét az óvodásoknak és a nyugdíjasoknak. Az elé a dilemma elé került, hogy szentbeszédében mit mondjon, amire az életük elején, illetve az életük végén járók is oda tudnak figyelni. Mesélni kezdett, amit a kicsik nagyon élveztek, de a maguk módján az idősek

is. A Házat egyébként nyugi ovinak nevezték el. Mindennapos látvány, hogy amíg a gyerekek játszanak az udvaron, addig az öregek körülöttük beszélgetnek. Valahol összekapcsolódik tehát a két generáció. Nagy élmény számára, hogy amikor meglátják őt, mindig integetnek neki, és odamennnek hozzá.

Szabó Zoltánné Mónika szavaiból kiderült: az otthonuk kicsi, huszonhat fővel működik. Egy épületrészen osztoznak a gimnáziummal és a rendházzal. Két ferences szerzetes is teljesített náluk ápolói és gondozói szolgálatot. A lakóiknak rendkívül fontos, hogy jelen legyenek, a testvérek nagyon szeretik őket. A lakók között vannak harmadrendi világi testvérek is, akiknek az állapotuk szükségessé teszi az állandó gondozást. A ferences jelenlét jó értelemben átforgalmazza az embereket, még azokat is, akik nem vallják magukat hívőnek. Ez az egyik legfontosabb építőköve ennek a jelenlétnek.

Az ingyenkonyhán

Levente testvér elmondta: sok helyen szolgált, ahol megélhetette, megtapasztalhatta a tevékeny szeretet iskoláját. Szegénykonyhájukon dolgoznak diákok is, akik náluk töltik le ötvenórás, kötelező közösségi szolgálatukat. Így állandó kapcsolatban vannak a kamaszokkal, akik viszont megismerkednek a társadalom periferiájára szorult hajléktalanokkal, a „vacso-ravendégekkel”. A ferences testvérek beosztják egymás között, hogy melyik nap ki menjen be közülük a konyhába, hogy személyesen találkozzon a rászorulókkal, beszélgessen velük, az evangéliumról is. A társadalom azon rétegeit éri el ezzel, akikkel egyébként valószínűleg soha nem lenne közelebbi kapcsolatuk.

Lengyel Donát OFM

Az ingyenkonyha októberi megnyitása óta 89 embert értek el, számuk a hideg közeledtével minden bizonnyal tovább növekszik majd. Ez a konyha olyan szinten önálló, hogy adományokból tartja fenn magát. A szegedi kenyérgyárból hozzák a kenyeret. Előfordul az is, hogy a termelő nem tudja eladni a két mázsa krumpliját, és leadja náluk. Pénzadományokat is kapnak, és mindig vannak olyanok, akik a szabadidejüket áldozzák fel, hogy segítsenek nekik. Az állandó ferences jelenlét a segítségre szorulóknak között kiemelkedően fontos ebben a szolgálatban.

Az autizmussal élőkért

Tóth Gyuláné Ágnes emlékeztetett rá: a gyöngyösi Autista Segítő Központ 1999-ben jött létre, amiben kiemelkedő szerepe volt az

intézmény lelkiatyjának, Szabó József plébánosnak. Jelenleg Posztós Erik OFM a lelki igazgató. A gyermekotthon, az általános iskola és az átmeneti otthon egymás mellett van a kolostorban van, ezért mindennapos a kapcsolat közöttük. Gyöngyös nincs messze Mátaverebély-Szentkúttól, sokat járnak oda. A beszélgetésből kiderült: a ferencesek akkor tudnak igazán segíteni a rászorulókon, ha közben megtapasztalják önmaguk nyomorúságait, megroggyanásaikat is. Beszélhetnek, írhatnak szép szavakat a fájdalomról, de be kell ismerniük: ők is tudnak nagyon kiszolgáltatottak lenni, ha szenvednek vagy gyötörő fájdalom kínozza őket.

A világi hívek, illetve harmadrendiek szerepe is kiemelkedő, ők a szerzetesek kinyújtott kezei. A szociális szférában szolgálók egyik legnagyobb kihívása, hogy bár ők a magvetők, nem mindig látják szárbá szökni munkájuk gyümölcsét.

Vannak azonban felemelő, szép pillanatai a ferences szociális szolgálatnak. Ágnes nővér elmesélte: egy állami gondozásban felnövő anyuka rendszerezen jár hozzájuk tanácsért a gyermeknevelésben. Amikor a környezetében kigúnyolták emiatt, így válaszolt: „Olyanok számomra az apácák, mintha mindegyik az édesanyám lenne” – mondta a hölgy. „Anyuk lehetek a rászorulóknak, és ez csodálatos érzés” – fogalmazott Ágnes nővér. Donát atya pedig leszögezte: „Büszke vagyok arra, hogy olyan közösségnek lehetek a tagja, amely a történelem során mindig gondozta, segítette a szenvedőket.” Így van ez nyolcszáz éve, és így lesz ez a jövőben is.

Bodnár Dániel

Fotó: Kormány Gábor/Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola

Nem ítélek el

KözösPont fesztiválmisszió jubileuma

Fiatalok és régebb óta fiatalok gyülekeztek a tavalyi év végén (november 22.) a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) nagytermében. Ünnepeltek és megosztották egymással huszonöt év emlékeit, tapasztalatait. Csatáruk önkéntesek közössége, amely a fesztiválok világában keres találkozási lehetőséget a fiatalokkal és kezdeményez velük párbeszédet, hogy hidat teremtsen az őket foglalkoztató kérdések és a hit között.

Olykor az a veszély fenyeget minket, hívő embereket, hogy magunkba zárkozunk: miközben érezzük az egymás közötti kapcsolatok ápolásának fontosságát, megfélemlünk arról, hogy a szeretet azok felé is irányul, akik nem tagjai a tanítványi körnek, sőt, számukra talán még láthatóbban kell(ene) megnyilvánulnia. A kétezres évek elején néhány keresztény fiatal úgy döntött, hogy közösen tesznek valamit ezekért a kapcsolatokért. Elhatározták, hogy ellátogatnak a népszerű könnyűzenei fesztiválokra, bízva abban, hogy a résztvevőkkel ott kialakuló beszélgetésekben nemcsak kérdések

fogalmazódnak meg, hanem megszületik a valódi érdeklődés is: kik ők, és miért vannak itt? Így jött létre a KözösPont fesztiválmisszió. 2000-ben elsőként a Sziget Fesztiválra sikerült eljutniuk. Újszerű és hiánypótló programjaik nagy sikert arattak a „Sziget-lakók” körében. 2004-től már a VOLT Fesztiválon és Tokajban, a Hegyalja Fesztiválon, illetve 2005-től az EFOTT-on is jelen volt a KözösPont sátra. Aztán sorban jött a többi fesztivál. A szolgálat első alkalmával a következő jelmondatot választották a fiatalok: „Nem elszigetelődni és nem elszigetesedni.” Az egyik önkéntes szerint ennek kulcsa a jelenlétmisszió.

„Fő profilunk, hogy önkénteseinkkel kötetlen beszélgetéseken keresztül mutassuk be

a nem keresztény és magukat nem hívőknek tartó embereknek a keresztény tanítás emberiségességét.”

Nobilis Márió atya hangsúlyozta: a KözösPont alapja és sikerének záloga az egység Krisztusban, az egység egymással.

Forrás: Ökumenikus Ifjúsági Iroda / Göbel Ágoston

Fotó: KözösPont Sátor – Fesztiválmisszió

Elhunyt kollégánk, Bókay László

Bókay László újságíró, fotóriporter, a Magyar Kurír és az Új Ember munkatársa december 25-én visszaadta lelkét Teremtőjének – tájékoztatta szerkesztőségünket a család.

Bókay László 1957. október 2-án született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a Piarista Gimnáziumban végezte, ahonnan a tudáson kívül életre szóló barátságokat, tanárai múlhatatlan példáját és szeretetét vitte magával az életbe. Az érettségi évében és azt követően még sokáig úgy hitte, hogy színésznek kell állnia; többször meg is próbálkozott a főiskolai felvétellel. Díszletező lett a Madách Kamaraszínházban, segédrendező a televíziónál, végül mégis a fotózást választotta élethivatásul. Huszonegy évesen felvették a fotóiskolába, majd egy évvel később már a Petőfi Irodalmi Múzeumban dolgozott. Kollégái biztatására 1985-ben felvételizett az ELTE-re, irodalom

szakra, ahol öt évvel később Rónay László vezetésével a Radnóti Miklósról készült fotókról írta meg diplomamunkáját.

Rónay László hívta 1991-ben az *Új Ember*hez, több mint harminc éven át dolgozott a Katolikus Egyházban. 1999-ben feleségével és két gyermekével Rómába költözött, így lett lapunk hat évre „kiküldött tudósítója”. Bókay László, Laci volt az, aki Szent II. János Pál temetéséről és Joseph Ratzinger pápává választásáról római tudósítással jelentkezett. Később ő tájékoztatta az *Új Ember* olvasóit Ferenc pápa megválasztásáról is. Munkája elismeréseként 2024-ben a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Pro Ecclesia Hungariae díj II. fokozatát adományozta neki. Temetéséről később adunk tájékoztatást.

Adj, Uram, örök nyugalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!

Sz. A.

Fotó: Lambert Attila

Kiváló mérnök-tanár, teológus volt

Meghalt Wettstein József piarista szerzetes

A Legszentebb Oltáriszentségről nevezett Wettstein József piarista szerzetes 2025. december 24-én, életének 69. évében megtért Urunkhoz.

Wettstein József piarista szerzetes, villamosmérnök, mérnök-tanár, teológus, a piarista lelki-ségért felelős tartományi asszisztens, a budapesti Piarista Gimnázium tanára, az audiovizuális kommunikáció szakkör vezetője, valamint az Országos Ökumenikus Diákfilmszemle alapító fő szervezője volt.

Wettstein tanár úr 1956. március 2-án született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a budapesti Piarista Gimnáziumban végezte, ahol kivételes tanárai és tehetsége új irányokat nyitottak számára. Bár egy országos matematikaversenyen kiemelkedő eredményt ért el, érdeklődése a fizika és a kibontakozó számítástechnika felé fordult. A Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karán diplomázott, majd az egyetem elvégzése után belépett a piarista rendbe. A noviciátust követően mérnök-tanári képesítést szerzett, teológiai tanulmányokat folytatott, és pappá szentelése után matematika–hittan szakos piarista tanárként kezdte meg szolgálatát.

Piarista pedagógiai tevékenységét nemzetközi tapasztalatok is gazdagították: két évet töltött ösztöndíjasként Párizsban, ahol részt vett az Audiovizuális Hitoktatási Intézet képzésén. A hazahozott módszerek, technikai eszközök és szemléleti újítások alapozták meg későbbi

kiemelkedő munkáját az iskolai audiovizuális nevelés területén. Az általa alapított és több mint három évtizeden át vezetett audiovizuális kommunikáció szakkör (AVK) országos jelentőségű műhellyé vált. A kétéves képzés során több száz diák sajátította el itt a fotózás, a videókészítés és a vizuális történetmondás alapjait. A szakkörből diákfilmek százai születtek, tucatnyi öregdiák indult filmes pályára, és számos kezdeményezés nőtt ki belőle, köztük a VITEO Egyesület, valamint a 2012-ben elindított Országos Ökumenikus Diákfilmszemle, amely a katolikus, a református és az evangélikus iskolák fiataljait hívta alkotói párbeszédre.

Wettstein József atya hosszú időn át tanított a budapesti és a váci Piarista Gimnáziumban, miközben a rend több feladatkörrel is megbízta, utóbb a piarista lelki-ségért felelős tartományi asszisztensi szolgálattal. Pedagógusi és szervezői munkáját a hit iránti mély elkötelezettség, lelki igényesség és a fiatalok iránti fáradhatatlan szeretet vezette. 2021-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozat kitüntetését kapott, a teremtett világ matematikai absztrakciók és hit általi megismerésére ösztönző több évtizedes, elhivatott pedagógusi munkája, valamint az Országos Ökumenikus Diákfilmszemle meg-alapításában vállalt szerepe elismeréseként.

Most, amikor eltávozott közülünk, hálával gondolunk vissza életének minden ajándékára: arra a derűre, szelíd bölcsességre, türelemre és alkotó energiára, amellyel tanítványait, rend-társait, kollégáit és mindazokat gazdagította,

akik találkozhattak vele. Wettstein József atya szolgálatának gyümölcsei tovább élnek abban a sok száz fiatalban, akiket tanított, kísért és bátorított.

Nyugodjék békében. Adj, Uram, örök nyugalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki! Amen.

Forrás és fotó:

Piarista Rend Magyar Tartománya

Zarándokúton Szent Ferenc városában

Megjelent Kuzmányi István
Assisi című könyve

A nyolcszázéves ferences jubileumok csúcspontjához közeledve jelent meg a *Magyar Kurír* kiadásában, a Via Sacra zarándok utazási irodával együttműködésben, a közös zarándokútikönyv sorozat legújabb, *Assisi* című kötete, amelynek szerzője Kuzmányi István diakónus, portálunk igazgató-főszerkesztője. Ez a sorozat ötödik kötete, a szerző jegyezte korábban a *Fatima* című kiadványt is.

A könyv bemutatójára december 12-én, pénteken este került sor nagy érdeklődés mellett a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola dísztermében. A rendezvény alaphangját kollégáink, Nádudvari Dorottya és Lambert Attila adták meg, akik Franco Zeffirelli *Napfivér, Holdnővér* című kultikus filmjéből a *Szól az édes madárdal* című éneket énekelték el: „Szól az édes madárdal / A zöldellő lombok alatt / Selymes szellő simogat... / Virágok közt járni jó ... / Bár lenne a fény örök, / Az élet ma pezsgő öröm, / Béke legyen mindenkivel / E kedves napon.”

A megjelenteket Bagyinszki Ágoston OFM, a Sapientia rektora köszöntötte, aki arról beszélt, hogy az útikönyvben egyszerre közelítünk a vallásturizmus törvényszerűségei felől a helyhez, másrészt viszont zarándokok is vagyunk, akik hittel vágunk neki Assisi és Umbria felfedezésének. „István-

nak rutinja van az útikönyvírásban, hisz művésztársamba megy ezt a kettőt ilyen professzionális szinten megvalósítani.”

Budai András, a Via Sacra utazási iroda vezetője üdvözlőbeszédében megköszönte Kuzmányi István főszerkesztő-igazgatónak és csapatának az együttműködést, mivel nélkülük nem valósulhatott volna meg a zarándokútikönyvek sorozata, amelynek ez a könyv immár az ötödik darabja. Budai András bátor kezdeményezésnek nevezte a sorozat elindítását, ugyanakkor az eladott példányok számai azt igazolják, hogy volt és van rá igény. Találkozott a gondolat és a valóság. Hiánypótló sorozatról van tehát szó, amit az is bizonyít, hogy az egy évvel ezelőtt kiadott, Török Csaba pap, teológus által jegyzett és kétezer példányban megjelent, *Róma* című kötet három hónap alatt elfogyott, újra kellett nyomni. A többi rész is közel van már az újrakiadáshoz.

Bécsér Róbert OFM harminc évig tanított három ferences gimnáziumban, mindháromnak az igazgatója is volt. A könyvbemutatón *Szent Ferenc nyomában* címmel tartott előadást. Felidézte: a ferences gimnáziumokban hagyomány, hogy az érettségi előtt álló tizenkettedikeseket búcsúkirándulásra elviszik Assisibe. A fiatalokat azonban nem könnyű ráhangolni a zarándoklatra, ezért is beszélt arról, mi a különbség a turista meg a zarándok között. Más lélekkel, szívvel közelít az utazáshoz egy turista, illetve egy zarándok. A szerzetes elmondta, van néhány olyan pont, amely Assisiben szinte minden gyereket megérint. Ilyen az olajfáligetben lévő San Damiano-i kápolnában az Oltáriszentséget dicsható vesperás.

A könyvet Szalai Gábor, a budapesti Szent Angéla Ferences Iskola és Gimnázium igazgatója mutatta be. Az iskolaigazgató idézte Székely János püspököt, a Magyar Katolikus

Püspöki Konferencia elnökét, aki a könyvhöz írt ajánlásában felidézte gyermekkori élményét a betlehemátlításról. Ez ráirányítja a figyelmünket arra, hogy Szent Ferenc élete és tettei mennyire aktuálisak ma is.

Kuzmányi István az *Új Ember* és a *Magyar Kurír* igazgató-főszerkesztője felidézte: mostani könyvének megszületéséhez sokan hozzájárultak. Nagyváradi gyermekkoruk egyik meghatározó alakja Stoff Zita mallersdorfi ferences nővér volt, aki „Isten ócskásaként” derűvel, szeretettel, mindenre és mindenkire kiterjedő odafigyeléssel, élete példáján keresztül irányította figyelmét a szeráfi atyára, ami az esztergomi ferences gimnáziumban tovább mélyült, de nagy hatással volt rá Franco Zeffirelli *Napfivér, Holdnővér* című mozifilmje is.

Kuzmányi István a kötet megszületésében közreműködők közül külön kiemelte a kiadványt tördelőszerkesztőként gondozó, egyben a fotók többségét készítő Fábian Attila, valamint Koditek Bernadett olvasószerkesztő áldozatos és minőségi munkáját. Egyúttal köszönetet mondott a feleségének, Gabriellának és három gyermekének, akik sokszor nélkülözték jelenlétét, „időt biztosítva számomra a munkához és az ismeretek töredékes átadásához”.

(*Assisi* című kiadványunk elérhető az *Új Ember* online könyvtárházban, és megvásárolható az *Új Ember* könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–18 óráig).

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Isten irgalma nyitva marad előttünk

A szentév lezárása a pápai bazilikákban

A jubileumi szentév végéhez közeledve a négy pápai bazilika közül a Santa Maria Maggiore szent kapuja december 25-én, a lateráni bazilikáé december 27-én, a falakon kívüli Szent Pál-bazilikáé december 28-án zárult. A Szent Péter-bazilika szent kapuját és a szentévet vízkereszt ünnepén zárja XIV. Leó pápa.

A négy pápai bazilika szent kapuja közül az elsőt karácsony napján, december 25-én zárta be XIV. Leó megbízásából Rolandas Makrickas bíboros a római Santa Maria Maggiore-bazilikában. Ünnepi beszédében a bazilika főpapja arra kérte a jelenlévőket, hogy bár a szentév hamarosan véget ér, maradjanak nyitottak az Ige hallgatására, a másik ember befogadására és a megbocsátásra. A napok óta szüntelen eső áztatta Rómában alkonyatkor, zárandokok részvételével zajlott a szent kapu bezárásának ősi szertartása.

A kapu bezárását a zárandoklat hagyományát megidéző ősi harang, a *Sperduta* hangja kísérte. (A harang neve, *La Sperduta* magyarul annyit jelent: *Az elveszett*. A név egy 16. századi népi hagyományból származik, amely szerint egy pásztorlány – más források szerint egy zárandok – eltévedt a római Esquilinus-domb környékén az éjszakai sűrű ködben. A Szűzanyához imádkozott segítségért, s ekkor megszólalt a bazilika harangja, amelynek hangját követve szerencsésen hazatalált – a szerk.)

A kaput még Ferenc pápa megbízásából nyitotta meg a litván főpap Szűz Mária, Isten Anyja ünnepén, 2025. január 1-jén. A kapu bezárásának időpontja sem volt véletlen; a bazilikában, a hagyomány szerint a főoltár alatt őrzik annak a szent jászolnak az ereklyéit, melyben az újszülött Jézus feküdt.

Makrickas bíboros vezette a karácsonyi mise szertartását, amelyen a Liberiana kórus (hivatalos neve: Cappella Musicale Liberiana) végzett zenei szolgálatot. Az énekkar a jubileumi évben ünnepli hivatalos alapításának 480. évfordulóját.

„Ma láttuk, ahogy bezárul a szent kapu – mutatott rá a bíboros –, de az igazán fontos kapu továbbra is a szívünk kapuja marad: akkor nyílik meg, amikor Isten szavát hallgatjuk, akkor tárul ki, amikor testvéreinket befogadjuk, és akkor erősödik, amikor megbocsátunk és bocsánatot kérünk” – hangsúlyozta beszédében a főpap.

Homíliájában a bazilika bíboros főpapja kiemelte a remény hamarosan véget érő jubileumának egyedülálló jellegét: ezt a szentévet Ferenc pápa nyitotta meg, és XIV. Leó pápa folytatta. 1700-ban történt már hasonló, azt a szentévet XII. Ince pápa nyitotta meg, és XI. Kelemen pápa zárta le. De ma, akárcsak akkor, ez „a staféta és a vezetés átadását jelentette, ami elénk állítja az Egyház soha véget nem érő életének képét”, mert „az Úr soha nem hagyja el Egyházát”.

A Santa Maria Maggiore-bazilikában – ahol a *Salus Populi Romani* (a római nép megmentője) Mária-ikont őrzik, s ahol Ferenc pápa és több más egyházfő nyugszik – megtartott szentmise a hagyományos karácsonyi dal, a *Csendes éj* elénekklésével és a bíboros főpap ünnepélyes áldásával ért véget.

Luigi Enzo Mattei szobrász alkotását, a Santa Maria Maggiore-bazilika szent kapuját Szent II. János Pál pápa áldotta meg 2001. december 8-án, és első ízben Ferenc pápa nyitotta meg 2016. január 1-jén, az irgalmasság rendkívüli szentéve alkalmából.

A művet a torinói lepel ihlette: Krisztust látjuk rajta, amint megjelenik Szűz Mária, a *Salus Populi Romani* előtt. A kapu bal felső részén az angyali üdvözlés jelenete kapott helyet, a jobb oldalon pedig pünkösdi ünnepének ábrázolása. A bal alsó részén az Efezusi Zsinat látható, amely Máriát Isten Anyjának (Theotokosz, azaz Istenszülő) ismerte el, a jobb oldalon pedig a II. Vatikáni Zsinat, amely az Egyház Anyjának nyilvánította őt.

A keresztény élet szíve

A keresztény remény nem hagyja figyelmen kívül a háborúkat, a válságokat, az igazságtalanságokat és a zavarokat, amelyekkel a világ ma szembesül – mondta James Michael Harvey bíboros, a falakon kívüli Szent Pál-bazilika főpapja december 28-án, a szent kapu bezárásának liturgiáját követő szentmisén. Az amerikai főpásztor homíliájában hangsúlyozta a jubileum központi témáját: a bizakodást, a nem szűnő reményt, amely képes átvészelni a történelmet anélkül, hogy „naiv optimizmusba” süllyedne. A szent kapuban megmarad a jele a kimeríthetetlen irgalomnak, a „már megadott üdvösségnek”, amely beleágyazódott a történelembe, s olyan maggá válik, amely képes kihajtani, anélkül, hogy elszáradna.

A bazilika négyosztagú, oszlopos portikusának közepén álló Szent Pál-szobor felett sütött a nap, s melegítette a liturgiára összegyűlt híveket, enyhítve a zord, téli hideget. A szent kapu a homlokzat jobb oldalán található, amelynek csúcsívén, a kereszt jele alatt, a „*Spes unica*” felirat áll. „Az egyetlen remény – ahogy a bíboros a szentmisén emlékeztetett rá – Krisztus keresztjében” rejlik: húsvéti jel, amely a feltétel nélküli önátadásból fakad, és „a feltámadás új életében

virágzik”. A szent kapura vésett mondat, amely egész éven át kísérte a zarándokokat – „Ad sacram Pauli cunctis venientibus aedem – sit pacis donum perpetuumque salus” (Mindazoknak, akik Szent Pál templomába jönnek – béke és örök üdvösség ajándéka szálljon rájuk) –, állandó reményt jelent, hogy a „béke ajándéka” valóban elterjedjen a „háborúk, válságok, igazságtalanságok és zavarok” jellemezte világban.

A következtetés levonása „mindig időbe telik” – hangsúlyozta homíliájában a bíboros –, ám „Isten irgalma örökké nyitva marad” előttünk. A felhívás arra irányul, hogy folytassuk a szentév ihlette „megterés és remény” útját. A remény nem a törékeny emberi képességeken alapul, hanem „Isten hűséges szeretetén”. Ő soha nem zárja be az ajtót az ember előtt; az embernek kell belépnie rajta”. Mi pedig bizalommal várjuk a „már megadott üdvösséget”, amely még mindig a beteljesülés felé tart. Ez a beteljesülés az emberiség történelmében bontakozik ki, amelyet „Krisztusra szegezett tekintettel” kell átélni, szembenézve a fájdalommal abban a bizonyosságban, hogy „az utolsó szó az életé és az üdvössége” – hangsúlyozta Harvey bíboros.

Út a szenvedők felé

Bezárult a lateráni bazilika szent kapuja is. A szertartást december 27-én reggel Baldassare Reina bíboros helynök, a bazilika főpapja vezette. Felhívta a figyelmet arra, hogy Isten jelenlétét kell megmutatni ott, ahol a testvériség, az igazságosság, az igazság és a béke hiánya uralkodik. Rómában, ahol sokan elvesztették a reményt, a hívők vigyék el az irgalmasságot azokra a helyekre, ahol az emberek egzisztenciális és anyagi nélkülözésnek vannak kitéve – hangsúlyozta.

Baldassare Reina bíboros főpap imája visszhangzott a lateráni Szent János-bazilika átriumában, amikor ünnepélyesen elvégezték a szent kapu bezárásának szertartását a bazilikában, amely „minden templom anyja”. A főpásztor csendben felment a lépcsőn, majd letérdelt a küszöbön, és imádkozott. Ezután felállt, becsukta a nagy kapuszárnyat, és hódolata jeleként meghajtott a fejét. Sokan követték a példáját a küszöb elé járulva.

Ezt a kaput 2024. december 29-én nyitották meg. Akkor a Szent Család ünnepe volt, most pedig az apostol-evangélista liturgikus emléknapja, „a tanítványé, aki Jézus legkedvesebb barátjává lett” – hangsúlyozza a bíboros a szentmisén. János „Jézussal járt, hallotta a hangját, még a szavak nélküli hangját is, a szívverését, amikor fülét a mellkasára szorította” – folytatta. Az ő példája nyomán a jelen lévő hívek – köztük Roberto Gualtieri római polgármester és Lamberto

Giannini prefektus – arra kapnak meghívást, hogy „Isten irgalmának szolgái” legyenek, és engedjék, hogy az Úr „valósággá váljon egy olyan városban, ahol sokan elvesztették a reményt”.

Keresztény hitünket nem lehet megvallani anélkül, hogy ne törődnénk azokkal, „akik a hordozott terhek, az elszenvedett fájdalmak, az őket erő igazságtalanságok miatt” nem érzékelnek mást, csak a hiányt – mondta Reina bíboros, és megnevezte e hiány drámai formáit: a „szolidaritás hiánya a periféria és a központ között; a figyelem hiánya az anyagi és egzisztenciális nélkülözésben; a testvériség hiánya, amikor beletörődünk abba, még a papságon belül is, hogy egyedül maradjunk, és egyedül hagyjuk egymást”. Majd így folytatta: „A hiány, amelyben a családok szétszóródnak, a kötelek meggyengülnek, a nemzedékek szemben állnak egymással, a függőségek láncokká válnak”; valamint az „igazságosság hiánya, amikor a politika nem tölti be legmagasabb hivatását, hogy eltávolítsa az akadályokat, s így mindenki egyenlő lehetőséget kapjon álmai megvalósítására, méltósága kibontakoztatására, hogy munkája, tisztességes bére, otthona legyen, s megvédjék és gondoskodjanak róla törékeny állapotában.” Reina bíboros emlékeztetett: az idők végén „a szeretet alapján esünk ítélet alá”, az alapján, hogy

fel tudtuk-e ismerni mindenkiben a testvért, „még azokban is, akiket ellenségnek tartunk”.

A bíboros helynök a Római Főegyházmegyében arra buzdította a híveket, hogy a „most kezdődő új időben” egyesítsék „imáikat és erejüket, s a város váljon olyan helyé, amely kinyilatkoztatja az Úr jelenlétét, és tanúságot tesz közelségéről azáltal, hogy az emberek egymás felebarátaivá válnak, nem feledkezve meg senkiről”.

A szentévek történetében a lateráni bazilika szent kapuja volt az első, amelyet megnyitottak, még az 1423-as szentévben. V. Márton

pápa – akit a főoltár előtt temettek el – a kapun való áthaladást a jubileumi zarándoklat legfőbb jelévé tette: átlépni az igazi küszöböt, amely Krisztus, hogy befogadjuk a kegyelmét.

A jelenlegi szent kaput Floriano Bodini szobrász készítette a 2000-es jubileumra. A mű a Gyermeket tartó Szűzanyát, a megfeszített Krisztust és II. János Pál pápa címerét ábrázolja.

Kuzmányi István, Thullner Zsuzsanna
Forrás és fotó: Vatican News
angol és olasz nyelvű szerkesztősége

A zene Isten felé vezeti a szívet

Riccardo Muti karmester vehette át a Ratzinger-díjat XIV. Leó pápától

Szent Luca ünnepének vigíliáján, december 12-én a vatikáni VI. Pál Teremben tartott háza előtt karácsonyi koncertet adtak XIV. Leó pápa tiszteletére. Ezt követően a Szentatya a Luigi Cherubini Koronázási miséjét vezénylő Riccardo Muti karmesternek átadta a Ratzinger-díjat.

A Ratzinger-díj átadása előtt XIV. Leó bezzéddel fordult a kitüntetethez, a jelen levő bíborosokhoz, a politikai és művészeti élet képviselőihez és nem utolsósorban a zenekar és a kórus tagjaihoz. „Mélységesen hálás vagyok ezért a koncertért, amelyet az Úr születése alkalmából rendeztek meg – fogalmazott a pápa. – Szent Ágoston a zenéről szóló értekezésében írja, hogy »musica est scientia bene modulandi«, vagyis a zene a jó modulálás tudománya, amely olyan művészet, ami a szívet Isten felé vezeti. A zene kiváltságos út az emberi lény legfőbb méltóságának megértéséhez és a legeredetibb hivatásának megerősítéséhez.” A Szentatya köszönetet mondott azoknak az intézményeknek, melyek az esemény létrejöttét támogatták, így a Kulturális és Oktatási Dikasztériumnak és a Gravissimum Educationis Pápai Alapítványnak.

„Az igazi szépség megsebez”

„Riccardo Muti Ratzinger-díjjal való kitüntetése teljes mértékben a zenének, a fegyelem és a kinyilatkoztatás helyének szentelt élete elismerését jelenti” – állapította meg a Szentatya a méltatásában. XVI. Benedek pápa szívesen emlékeztetett arra, hogy „az igazi szépség megsebez, megnyitja a szívet, kitágítja azt”, és a zenében Isten hangját kereste a világminőségben.

„A szépség keresése során – szólta a pápa a karmesterhez. – Önnek többször is lehetősége volt találkozni Ratzinger bíborossal, kezdve azal, hogy részt vett az Ön salzburgi, müncheni, majd római koncertjein. A következő években Benedek pápa vett részt az Ön fellépésein itt a VI. Pál Teremben, ahol Nagy Szent Gergely pápa nagykeresztjét adományozta Önnek. A díj, kedves Mester, melyet ma kap, ennek a kapcsolatnak és párbeszédnek a folytatása, mely nyitott a misztériumra, és amely a közjóra és a harmóniára irányul.”

A zeneművészet etikai felelőssége kapcsán a Szentatya elődjének, Ferenc pápának a tavaly júniusban elhangzott gondolatát idézte, aki szerette a zenét és lelki élvezettel hallgatta azt. Azt mondta, hogy a zene „bölcs és nyugodt szemléletet ad azoknak, akik művelik, amely könnyebben legyőzi a megosztottságot és az ellentéteket, és hogy – akárcsak egy zenekar hangszerei vagy egy kórus hangjai – harmóniában vannak egymással, hogy megvédjék magukat a diszsonanciáktól, és korrigálják őket.”

A csend nem hiány

A csend is hozzájárul ehhez a célhoz: az nem hiány, hanem felkészülés, mert benne formálódik a beszéd lehetősége, így a szünetekben az igazság bontakozik ki. Riccardo Muti esetében a dirigálás – mint a meghallgatás művészete és mint felelősségvállalás – a tanulás iránti természetes hajlamában is tükröződik. Ezt bizonyítja az olasz konzervatóriumokkal való kapcsolata és a „nyílt próbák” gyakorlata, amelyeket az osztozás egyik formájaként kínál; minden gesztus a bizalom cselekedete, és inkább meghívás, mint parancs.

XIV. Leó szerint helyénvaló a Ratzinger-díjat olyan valakinek ítélni, aki megőrizte azt, amit XVI. Benedek pápa mindig is a művészet szívének tartott: azt a képességet, hogy a szépségen keresztül Isten jelenlétének egy szikráját visszhangozza.

Federico Lombardi jezsuita szerzetes, a „Joseph Ratzinger – XVI. Benedek Vatikáni Alapítvány” képviselőjében elmondta, hogy a Ratzinger-díjat a gondolkodás és a művészet területén elért kiemelkedő kulturális eredmények elismerésére alapították, amelyek az alapvető spirituális értékek iránti fáradhatatlan elkötelezettség és szolgálat gyümölcsei. Kétségtelen, hogy Riccardo Muti élete és munkássága ennek kiemelkedő és egyetemesen elismert tanúbizonysága.

Ezt követően Leó pápa átadta Riccardo Muti karmesternek a Ratzinger-díj diplomáját, melyet a VI. Pál Termet megtöltő mintegy ötezer zenerajongó hangos tapsal jutalmazott.

A nyolcvannégy éves karmester köszönbeszédében hálatelt szívvél emlékezett meg

XVI. Benedek pápáról, akihez mély személyes, baráti, zenei és lelki kapcsolat fűzte. Joseph Ratzinger bíboros a Hittani Kongregáció prefektusaként többször elutazott Salzburgba és Bécsbe, hogy meghallgassa a Riccardo Muti vezényelte koncerteket, a karmester pedig a VI. Pál Teremben nem egy alkalommal vezényelt koncertet, akkor már Benedek pápa jelenlétében és az ő tiszteletére.

XVI. Benedek zenei végrendelete

Muti karmester a mostani karácsonyi koncerten is részt vevő Georg Gänswein érsekre, Benedek pápa egykori titkárára mutatva felidézte, hogy pár éve éppen ő hívta meg a Mater Ecclesiae monostorba, ahol még egy utolsó koncertet adhatott az idős, beteg Benedek pápának, aki mintegy zenei végrendeleteként arra kérte a virtuóz nápolyi karmestert, hogy „törődjön aztán szegény Mozarttal, hogy ő békében nyugodhasson”. A kérés abból adódott, hogy az osztrák zeneszerző remekműveinek bizonyos előadásait közös panasszal illették. Riccardo Muti Cupich chicagói bíborost is üdvözölte, hiszen 2010-től 2023-ig vezette a Chicagói Szimfonikus Zenekart zenei igazgatóként, jelenleg pedig a zenekar örökös zenei igazgató címet viselheti.

Riccardo Muti dicsérő szóval illette Leó pápát is, amiért a VI. Pál Teremben ismét magas szintre emelte a szakrális zenét. Megvallotta, hogy az első pillanattól kezdve megszerette az új pápát, sőt még pápai nevének megválasztását is nagyra értékeli.

**Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican Media**

Lackfi János

ÚJÉVI BIZTATÓ

Mennyi minden volt az évben,
limek és
lomok és
fontos mindenféle, nem
is kevés.

Számlák, nyugták, szerződések,
cskek és
csók és
volt pár mára semmivé lett
ölelés.

Mondd, a számlát hol vezettet?
Ötölünk,
hatolunk...
Mulatunk, s majd állja ceced
mi Urunk?

Mámorított sok kanyargó
útszakasz!
Hú, de klassz!
Vagy az élmény sebre apró
ragtapasz?

Jártál égen, hegymagasban,
de vajon,
aranyom,
eveztél-e békén, lassan
a tavon?

Olykor Isten dobott mentő-
kötelet,
s átölelt.
Mondd, milyen most lelked? Meddő?
Hálatelt?

Volt imád, mely teljes, érett,
igazi,
valami?
Vagy maradt a lelkiélet
tavalyi?

Mondd, akarsz-e jelenlétben
édesem,
éhesen,
megmártózni, úgy egészen
teljesen?

Mondd, akarsz-e zsugorodni,
s levetett
énedet
trágyadombra nem dobod ki,
míg lehet?

Mélyre úszni mondd, akarsz-e,
nem csak a
pancsika,
tengermélynek minden perce
ős csoda!

Színüres még ez az újév,
PET-palack,
új tavasz,
hozzá új nyár, új ősz, új tél,
megmaradsz!

Töltsd meg tűzzel
mámorodban
nagy vígan,
aktívan,
beözönlik, lángra
lobbant
aki Van!

Nyolcvanéves

az
Újember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítottunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Az 1956. január elsején megjelent Új Emberről közöljük az alábbi írást, áldott, boldog új évet kívánva Olvasóinknak.

János áldása

Vidám társaságban, mikor búcsúzni kezdenek, rendszerint akad még férfivendég vagy házigazda, aki így szól: — Búcsúzóul igyuk meg János áldását!

Jóval kevesebben akadnak azonban olyanok, akik tudják a János-áldás szép szövegét. Például abban a formában, ahogy Szolnokon mondja a vőfély lakodalomban:

Szent János áldása terjedjen fejünkre, Mindenkor kedvünket fordítsa öröme, Bor, búza, terméssel, arany, ezüst pénzzel, Mindezekért szükségét ne lássunk pénzből, Barátság és jókedv ne múljon szívünkben, Jók legyünk magunknak, jót tegyünk másoknak, Mert ez fundamentoma földi boldogságnak, örömnnek, jókedvnek, minden vigasságnak – Így ha megöregszünk, halni készen leszünk, Holtunk után mennyben együtt örvendezünk ...

A szép szokás Szent János apostol napjához fűződik, amikor is a jámborabb szőlőtermelő ember ünnepi ruhába öltözködve, tele demizson borral odaáll a szentélyben a pap elé. Az pedig ősi imádságok kíséretében megszenteli az italt, melyről a Szentírás is azt mondja, hogy a szív vidámitására teremtetett.

A jámbor keresztény hagyomány, amely mindenkor szerette a dolgok eredetét ma-

gyarázni, legendát mond el a szokás forrásáról. Eszerint egyszer egy Arisztidemosz nevű pogány főpap kijelentette Szent János apostol előtt, hisz Krisztusban, ha a kedves tanítvány hajlandó kiinni egy mérges borral telt poharat. Szent János megáldotta a halálos italt, s baj nélkül kiitta.

A magyarázat lehet igaz. Mi azonban tudjuk, hogy az Egyház számára egy a fontos: meg akarja szentelni a bort is, hogy ne legyen romlásunkra.

Azt az italt, melynek nagyszerűségét és veszedelmét az Ószövetségből és az Újszövetségből tanulta megismerni, melyről óva és dicsőítve annyit szólnak a szentkönyvek, s melyről Jézus Sirák Fia ekként bölcselkedik:

„Ne hűsködjél bor dolgában, mert a bor már sokakat elvesztett. Próbára teszi a tűz a kemény vasat, az ittasságig ivott bor is elárulja a dölyfösök szívét. A józansággal ivott bor: meglegedett élet az embernek. Ha mértékkel iszod, józan maradsz. Mit ér az élet annak, ki bor híján vagon? Mi foszt meg az élettől? A halál! Élvezetre van a bor kezdetől teremtve, de nem részegeskedésre. A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme.” (s)

HÍREK KÉPEKBEN

2025. december 21-én ünnepi szentmise gyűlte össze a hívek Pápán, a Szent István vértanú templomban. A liturgiát Udvardy György veszprémi érsek mutatta be. A szentmise végén a főpásztor különleges ajándékban részesítette a plébániát: ünnepélyesen átadta Boldog Bódi Mária Magdolna csontereklyéjét a templom és a közösség számára.

A Sant'Egidio közösség karácsony napján hazánkban négy helyszínen vendégelt meg több száz rászoruló embert, köztük fedél nélkülieket, szegény családokat, szociális otthonokban élőket és fiatal ukrán édesanyákat.

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Ol-társiszség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczi u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnája (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): január 22-én 18 órától 25-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: «Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelekeinktől.» Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

„Ne félj, nem ítélek el!” címmel az abortusz, a vetelés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozóknak

tartanak lelkigyakorlatot Budapest környékén, 2026. január 8 – 11. között, Kovács Ferenc állandó diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkigondozó vezetésével, Fábry Kornél püspök közreműködésével. A részvételnek nem feltétele a vallásgyakorlás. Jelentkezés: nefeljnenmitellek@gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

MÉCS Napok – lelkigyakorlat fiatal pároknak Budapesten. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és jegyespárokat, valamint három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra: 2026. február 6-8., péntek estétől vasárnap délutánig. A programot Harkai Gábor atya vezeti a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). Kedvezményes jelentkezési határidő: 2026. január 6., kedd, jelentkezési határidő: február 1., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu/>

EMLEKMISE

Emlőbetegek Szent Agáta-miséje lesz az óbudai főplébánia-templomban (az Árpád híd budai hídfőjénél) 2026. január 31-én, szombaton 18 órától. Ünnepi mise keretében köszöntjük Szent Agátát, az emlőbetegek védőszentjét az óbudai főplébánia, a Curate Infirmos Orvosközösség és a Magyar Rákellenes Liga szervezésében. Főcelebráns: Tercsi Zoltán protonotárius kanonok. Minden érintettet és érdeklődőt szeretettel várunk. Imádkozzunk együtt az emlőbetegek gyógyulásáért védőszentjükhöz, Szent Agátához!

GYÓNTATÁS

Többnyelvű szentgyónási lehetőség a pesti ferenceseknél. A budapest-belvárosi ferences templomban (Budapest V., Ferenciek tere) lehetőséget biztosítanak a gyónás szentségében való részesülésre azoknak is, akik Budapesten vagy akár Magyarországon más részen élnek, de nem beszélnek magyarul, akárcsak azoknak, akik turistaként látogatnak el hozzájuk, vagy különböző nemzeti kisebbségekhez tartoznak.

KONCERT

Ferences jótékonyági koncert lesz az autizmussal élőkért 2026. január

22-én 19 órától a Zeneakadémián (Budapest VI., Liszt Ferenc tér 8.), melyen a ferences zenészekből és barátaikból álló Frates Zenekar és Kórus, valamint a Szent Angéla Iskola kórusai lépnek fel. Gregorián énekek, kórusművek és hangszeres kompozíciók egyaránt megszólalnak, kibontva a négy ferences jubileum tartalmát.

MEGHÍVÓ

A Mária Rádió fennállásának 20. évfordulója alkalmából ünnepi program szerveznek a budapesti Szent István-bazilikában 2026. január 17-én, szombaton. Programok és helyszínek: 16.30–16.45 „A Mária Rádió 20 éve velünk” – A Mária Rádió ünnepi kiadványát mutatja be Dr. Szabó Tamás, a Mária Rádió elnöke. 16.45–17.30 Kerekasztal-beszélgetés – „Online az Úrral?” – Virtuális lelkiségtől a valóságos lelki életig, avagy az online evangelizáció lehetőségei és korlátai a Covid után. Beszélgetőpartnerek: Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek-metropolita, Székely János szombathelyi püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Lukovits Milán OFM, a Mária Rádió műsorigazgatója, Dr. Szabó Tamás, a Mária Rádió elnöke. Helyszín: Szent István-bazilika, attempom. A bazilikában a 18 órakor kezdődő ünnepi szentmise főcelebránsa Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. A zenei szolgálatot a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola adja, vezényel: Sapszon Ferenc karnagy. További információ és regisztráció: <https://www.maria-radio.hu/20-eveseke-leszunk> Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

SZÁVALÓVERSENY

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye szávalóversenyt hirdet az egyházmegye területén élő gyerekeknek, melynek célja, hogy évente új tematikában új verset tanuljanak meg, amivel nemcsak önmagukat, hanem családjukat és az adott közösségeket is gazdagítják, ahol a versek elhangzanak. Nevezési határidő 2026. január 12. A téma szabadon választható – korosztálynak megfelelő istenes verssel lehet jelentkezni. A szervezők külön kéri, hogy a szavazatok vallásos témájúak legyenek (bibliai, adventi, karácsonyi, húsvéti stb.). A versenyre öt korosztályban (óvoda, 1–2. osztály, 3–4. osztály, 5–6. osztály, 7–8.

osztály) lehet nevezni a gyerekeket. Korosztályonként 5–5 főt küldhetnek az elődöntőre. Természetesen egy-egy nagyobb plébániáról és intézményből van lehetőség több gyermek nevezésére is, de ezekben az esetekben kéri az egyeztetést a helyi koordinátorokkal. Nevezni plébániánként és/vagy intézményenként legkésőbb 2026. január 12-ig lehet online űrlap kitöltésével. A döntőbe korosztályonként 4-4 gyerek juthat tovább (az 1., 2., 3. helyezettek és egy különdíjas). A döntőt 2026. február 21-én, Nyíregyházán rendezik meg. További információk: <https://dnyem.hu/>

KIÁLLÍTÁS

Udvardi Erzsébet „Mennyből az angyal...” című kiállítás nyílt meg a festőművész biblikus képeiből Győrben, a Triangulum Galériában (Győr, Gutenberg tér 2. – a Frigyláda-szobor felől). A kiállítás 2026. február 8-ig, hétfő–vasárnap 9–17 óra között tekinthető meg.

A veszprémi várnegyed bemutató séták két új, különleges helyszínnel bővülnek. A látogatók esztétül leereszkehetnek a föld alá, a Szent Mihály-főszekesegyház attemplomába, illetve felfedezhetik a Szent György-kápolna feltárt maradványait – ott, ahol ezer év története válik láthatóvá. A vezetett városátég egész évben látogathatók. A program időtartama körülbelül 60 perc, a csoportok létszáma korlátozott. A találkozási pont minden esetben a Bíró-Giczey Ház (Veszprém, Vár utca 31. Telefon: +36/20-560-2010; e-mail: turizmus@veszpremiersekeg.hu). Bővebb információk: <https://vetk.hu/>

ÜNNEPI ÜZENETKÜLDŐ

KÖSZÖNTSE SZERETTEIT AZ ÚJ EMBER HASÁBJAIN!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a település nevét, ahol él a aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és a címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat!

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ujember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomtat: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.
Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2025. december 29.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla
Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábrián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Akos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrekto: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldi negyedévre: 6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

ADÁSVÉTEL

RÉGI könyveket, képeslapokat vásárolok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

INGATLAN

BUDAPESTEN, az I. kerületben, Vörösmarty néző tágas, polgári lakás eladó. 102 négyzetméter, két szoba, hall, cselédszoba, konyha, kamra, fürdő, wc. Irányár: 162 mFt. T.: 06-30/630-9108

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más

régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra.

TÁRSKERESŐ

DIPLOMÁS férfi társat keres 65 éves korig. T.: +36/30-628-9657

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

Az Új Ember könyvesbolt újévi nyitvatartása

Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy az Új Ember könyvesbolt 2025. december 24. és

2026. január 11. között zárva tart.

Nyitás: 2026. január 12., hétfő.

Az újranyitást követően a megszokott nyitvatartással várjuk vásárlóinkat: **hétfőtől péntekig 9-től 18 óráig.**

JÖJJÖN EL ÜZLETÜNKBE
VAGY BÖNGÉSSZEN ÉS RENDELJEN
WEBÁRUHÁZUNKBAN:
1053 Budapest, Ferenciek tere 7-8.
Telefon: +36 1 266 0845
<https://bolt.ujember.hu>

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

HORVÁT KEGYHELYEKKEL

2026. március 11-15. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

PORTUGÁLIAI KÖRUTAZÁSSAL

2026. március 18-23. | 6 nap | 419.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

(SAN GIOVANNI ROTONDO ÉS BARI)

2026. április 7-11. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

2026. április 8-12. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT

2026. április 15-19. | 5 nap | 479.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT TOSZKÁNÁBA

2026. április 20-26. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

2026. április 28 - május 2. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN

2026. június 3-7. | 5 nap | 269.900 Ft/fő

ÍRORSZÁGI ZARÁNDOKLAT

2026. augusztus 9-15. | 7 nap | 799.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ

URNATEMETŐJÉBEN

URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,

valamint

ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS

LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8-18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8912;

E-mail: urnauroda@szgp.hu

Plébánia iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8915;

E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00

Szombaton: 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

Egy, igaz, jó, szép, katolikus

Az Új Ember hetilap és a Mértékadó
kulturális melléklet: 24 + 24 oldal!

Fizessen elő 2026-ban is kiadványainkra!

KIADVÁNYAINK 2026-OS ÁRAI

Új Ember hetilap: **475 Ft/lapszám**

Adoremus havi liturgikus kiadvány: **1650 Ft/lapszám**

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK

ÚJ EMBER hetilap

éves előfizetés (52 megjelenés): **24 720** forint

féléves előfizetés (26 megjelenés): **12 360** forint

negyedéves előfizetés (13 megjelenés): **6180** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány

éves előfizetés (12 megjelenés): **19 800** forint

féléves előfizetés (6 megjelenés): **9900** forint

negyedéves előfizetés (3 megjelenés): **4950** forint

ÚJ EMBER hetilap és ADOREMUS együtt

kedvezményes éves előfizetés: **40 000** forint

kedvezményes féléves előfizetés: **20 000** forint

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu
és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132